

Stadin kompostikampanja III

Viveka Backström

Vuonna 2003 toteutettu pienkompostoinnin tiedotus- ja asennekampanja Helsingin kaupungissa

Matoloru

Mato makaa lehden alla
maalla multavalla
puhdas mullan tuoksu minut huumaa
Mato tuumaa
mistä kunnon multaa saa?
KOMPOSTOINTI KANNATTAA

(tekijä tuntematon)

Kuva Tuovi Kurttio /Kierräyskeskus

Kuva 1. Ekopäiväkoti Harmokujan lapset esittivät Maria Veinolan johdolla matolorun Komposiumissa 23.09.03

Sisältö

	sivu
1.Esipuhe	3
2.Johdanto	3
3.Tavoitteet	3
4.Toteutus	
4.1 Stadin kompostikisa	4
4.2 Kompostointikurssit	7
4.3 Kompostointinäyttely	8
4.4 Muu tiedotus	9
4.5 Palautekysely	9
4.6 Kompostointikampanja viestimissä	9
5.Johtopäätökset	
5.1 Yleistä	10
5.2 Stadin kompostointikampanja III	10
5.3 Kompostointi ilmoitukset	11
5.4 Kompostointikampanjan tulevaisuus	11
6. Lähteet	12
7. Liitteet	14
Liite 1	Projektisuunnitelma
Liite 2	Kampanjan talous
Liite 3	Kompostointikampanjan tiedotteita
Liite 4	Stadin kompostikisan osallistujat
Liite 5	Palautekysely
Liite 6	Kertomuksia kompostoinnista
Liite 7	Kompostointikampanja viestimissä
Liite 8	Lehtileikkeitä

1. Esipuhe

Tämä Stadin kompostointikampanja on kolmas Helsingin kaupungin kompostoinnin edistämiskampanja. Kompostikampanjaan osallistui Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta Camilla v. Bonsdorff, Jari Viinanen ja Viveka Backström, YTV Jätehuollosta Seppo Kajaste, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksesta Tuovi Kurttio ja Marja Pakkala, Uudenmaan Martoista Kirsi Tuominen ja Gardeniasta Sari Oikarinen. Viveka Backström toimi projektin palkallisena projektisihteerinä.

Ohjausryhmän luovan viisauden ja projektisihteerin innokkuuden ja asiantuntemuksen avulla toteutui v. 2003 kampanja yli odotusten. Palautteen mukaan kompostikisa oli tarpeellinen, hauska ja innostava. Projektisihteerille, erityiskiitokset, johon myös allekirjoittanut yhtyy. Kiitos projektisihteerille, ohjausryhmälle, päteville palkintolautakunnan jäsenille, kaikille Komposiumissa esiintyneille ja erityisesti kaikille mukaville kompostikisalaisille. Toivottavasti kampanja voi jatkua tulevinakin vuosina.

Helsingissä 9.12.2003

Camilla v. Bonsdorff
ympäristönsuojelupäällikkö

2. Johdanto

Kampanjan tarkoituksena oli innostaa kaupunkilaisia omatoimiseen kompostointiin. Kohderyhmänä olivat erityisesti pientalot, jotka eivät kuulu biojätteen erilliskeräyksen piiriin eli alle kymmenen asunnon pientalot. Stadin kompostointikampanja toteutettiin vuonna 2003 edellisistä vuosista poiketen koko kaupunkia koskevana tiedotus- ja asennekampanjana.

Aikaisemmat kompostointikampanjat toteutettiin valittujen kohdealueiden tiedotuskampanjoina: vuonna 2001 Vartioharjun ja Puistola-Heikinlaakson pientalo-alueilla (Heinonen 2001) ja vuonna 2002 Töyrynummen ja Marttila-Reimarla -pientaloalueilla (Noras 2002). Vuonna 2001 kohdealueilla saatiin noin 20% :n lisäys kompostointi-ilmoituksiin, kun taas vuoden 2002 kampanjan tulos jäi heikommaksi. Kohdealuekampanjojen heikkouksina nähtiin, että kampanjat kiinnostivat lähinnä sellaisia asukkaita, jotka jo ennestään kompostoivat.

Vuonna 2003 päätettiin panostaa yleiseen kompostointitiedotukseen. Pääkeinoksi valittiin kompostointikilpailu, jonka toivottiin kiinnostavan paitsi helsinkiläisiä myös tiedotusvälineitä. Lisäksi järjestettiin kompostointikursseja (5 kpl), kompostointinäyttely, suunniteltiin kompostikampanjan omat internet-sivut, suoritettiin palautekysely kompostoinnista sekä osallistuttiin YTV:n tietoterassiin ja muihin asukasinfo-tilaisuuksiin. Projektin alussa oli tarkoitus ottaa Eko-Viikki erityiseksi kohde-alueeksi. Ajatuksesta kuitenkin luovuttiin, osaksi aikapulan vuoksi mutta myös koska alueella on jo toimiva biojätteen keräys. Liitteessä 1 on projektisuunnitelma. Kompostikisan avajaiset ja päätöstilaisuus vietettiin molemmat Viikissä Gardeniassa.

3. Tavoitteet

Vuoden 2003 kompostikampanjan tavoitteena oli lisätä helsinkiläisten kiinnostusta kiinteistökohtaiseen kompostointiin leikkimielisen kompostikisan ja muutenkin tiedottamisen keinoin. Kampanjan päämäärät ovat sidoksissa kansainvälisiin,

kansallisiin ja paikallisiin ympäristönsuojelun tavoitteisiin. Pääkaupunkiseudulla on kiinteistöjen, joissa on vähintään kymmenen asuntoa liittyttävä biojätteiden erilliskeräykseen, tai vaihtoehtoisesti kompostoitava biojätteet itse. Tätä pienempien kiinteistöjen toivotaan kompostoivan itse, Helsingissä on noin 37 600 asuntoja pientaloissa (omakoti- ja rivitalokiinteistöjä) (Helsingin kaupunki 2001), joista suuri osa jää biojätteen erilliskeräyksen ulkopuolelle. Vain alle 10 % näistä kiinteistöistä on ilmoittanut hoitavansa biojätteitään itse kompostoimalla.

Kompostointikampanjan tavoitteena oli lisätä kompostoivien kiinteistöjen määrää tuomalla esiin kompostoinnin hyviä puolia. Määrällisiä tavoitteita ei kuitenkaan asetettu kompostointi-ilmoitusten lisäämiseksi, koska päätös ryhtyä kompostoimaan voi kypsyä vähitellen. Tämän vuoksi olisi erityisen tärkeää, että kampanjointi kompostoinnin puolesta käydään pidemmän ajan kuluessa.

Biojätteiden erittely sekajätteistä vähentää merkittävästi kaatopaikoilla syntyvän metaanin määrää. Metaani on voimakas kasvihuonekaasu, ja kompostikampanja vaikuttaa onnistuessaan osaltaan kasvihuoneilmiön vähentämiseksi. EU:ssa ja Suomessa on sitouduttu kasvihuonekaasujen vähentämiseen. Helsingin kestävä kehityksen toimintaohjelmassa (Helsingin kaupunki 2003) korostetaan kasvihuonekaasujen vähentämisen tärkeyttä.

Keväällä 2003 valmistuneessa ”Ehdotus kansalliseksi biojättestrategiaksi” (Ympäristöministeriö 2003) käsitellään Suomessa syntyvän biologisesti hajoavan jätteen käsittelymahdollisuuksia. Suomessa läjitetään yhä yli 60% biologisesti hajoavasta jätteistä kaatopaikoille. Biohajoavan jätteen sijoittamista kaatopaikoille on Suomessa rajoitettu valtioneuvoston päätöksellä vuodesta 2005 alkaen. ja tarkistettu valtakunnallinen jätesuunnitelma edellyttää puolestaan, että vuonna 2010 kaatopaikoille sijoitetaan enää korkeintaan 20 % silloin syntyvästä biohajoavasta jätteestä (Ympäristöministeriö 2002) Tehostamalla kompostointia sekä paperi- ja kartonkijätteiden erilliskeräilyä, sekä panostamalla jätteiden synnyn ehkäisemiseen, voidaan oleellisesti pienentää kaatopaikoille joutuvan biohajoavan jätteen määrää.

Pienkompostointia pitäisi tämänkin vuoksi tehostaa oleellisesti alueellamme. Kompostoimalla itse voi välttää myös turhia kuljetuksia kun jätteitä ei tarvitse viedä tontilta käsittelylaitoksille. Kompostoinnilla asukkaat säästävät luonnonvaroja myös koska heidän ei tarvitse erikseen ostaa multaa ja lannoitteita puutarhaan. Pienkompostointiin olisi panostettava erityisesti pientaloalueilla ja haja-asutusalueilla, missä mm. yleensä on riittävä tila käytettävissä kompostointiin, sekä myös hyvät mahdollisuudet käyttää hyväksi kompostoimalla tuotettua ravinteikasta multaa.

4. Toteutus

4.1. Stadin kompostikisa

Stadin kompostikisaa ideoitiin ohjausryhmässä muutaman kuukauden ajan. Viestintätoimistojen apua ei vähäisen budjetin vuoksi voitu käyttää. Kampanjan talous on esitetty liitteessä 2. Tarkoituksena oli saada hauska kisa, joka kiinnostaisi muitakin kuin ”himokompostioijia”. Vuoden 2003 kompostikisa oli tietääksemme ensimmäinen kompostikilpailu maassamme, ja uutuusarvon ansiostakin laajemmin kiinnostava.

Kompostikisasta tehtiin esite, joka oli puoleksi mustavalkoinen ja puoleksi monivärinen. Kannot kuten myös kisajulisteen, teki kierrätyskeskuksen graafikko Ensio Aalto. Esitteessä kerrottiin paitsi kompostikisasta ja sen säännöistä, myös lyhyesti pienkompostoinnista taajamassa. Asiasisältöä pehmennettiin esittämällä

kompostointisäännöt stadin slangilla. Kompostikisasta tehtiin myös A3-kokoinen monivärijuliste, jossa oli sama kuva kuin esitteen kannessa. Esitteestä otettiin 2 000 kpl:n ja julisteesta 100 kpl:n painokset. Esitettä jaettiin kompostointikursseilla ja -näyttelyssä, YTV:n tietoterassilla, sekä kirjastoissa ja kaupungin neuvontapisteissä.

Kompostikisan avajaiset pidettiin 27.4.2003 Gardeniassa, kevätkauden avajaisten yhteydessä. Ympäristösuojelupäällikkö Camilla v. Bonsdorff piti avajaispuheen. Gardeniassa oli myös YTV Jätehuollon Tietoterassi ja kierrätyskeskuksesta neuvoja. Lisäksi paikalle oli tuotu Cipax- ja Stiga Kitchen -merkkiset esittelykompostorit. Tietoterassilla kävi kiitettävästi asiakkaita, joista suurinta osaa kiinnosti myös kompostointi.

Kompostikisasta laadittiin viestimille tiedote (liite 3, ja varsinkin radiossa ja sanomalehdissä kompostikisa oli hyvin esillä (liitteet 7 ja 8).

Kompostikisan kilpailuaika oli 27.4-15.8.03, mikä oli kiinnostuksen ylläpitämisen kannalta melko pitkä aika. Nopeille vastaajille (ennen 17.6 ilmoittautuneet) luvattiin palkintona seosainesäkki. Säkkeitä jaettiin 16 kappaletta. Ilmoittautumisia tuli lähinnä kahdessa erässä, kesäkuun puoliväliin mennessä 16 ja elokuun puolivälissä yhdeksän.

Kisaan ilmoittautui 25 kompostinhoitajaa tai -hoitajaporukkaa, joista kahdeksan oli kerrostalokiinteistöä, 16 pientalokiinteistöä ja yksi päiväkotia. Liitteessä 4 on kaikki kompostikisan osallistajat Moni liitti mukaan kuvia komposteistaan, sekä seikkaperäisiä ja hauskoja kertomuksia komposteistaan ja niiden hoidosta. Liitteessä 6 on muutama kompostikisaan lähetetty kertomus. Projektisihteeri kävi ensin tutustumassa komposteihin ja dokumentoi niitä, ja tämän perusteella valittiin parhaimmat, joihin kilpailulautakunta kävi tutustumassa. Kilpailulautakuntaan kuuluivat ympäristösuojelupäällikkö Camilla v. Bonsdorff (Helsingin kaupungin ympäristökeskus), ympäristöpäällikkö Juha Uuksulainen (YTV Jätehuolto), professori Mirja Salkinoja-Salonen (Helsingin yliopisto), MMK hortonomi Pentti Alanko ja MMK puutarhaneuvoja Kirsi Tuominen (Uudenmaan Martat ry). Palkintolautakunta pisteytti komposteja sovittujen kriteerien mukaan, ja yhteenlaskettujen pisteiden perusteella saatiin voittavat kompostit.

Kisassa oli omat sarjat kerrostalo- ja pientalokomposteille, ja kummassakin sarjassa valittiin paras komposti.

Kerrostalosarjan voittaja oli As Oy Vaakatie 7 Lassilasta. Tässä noin 90 asunnon kerrostaloyhtiössä on sekä talous- että puutarhajätteet kompostoitu jo kymmenen vuoden ajan (kuva 2). Kiinteistö on lähes omavarainen mullan suhteen ja piha kukoistaa kauniina kierrätettyjen ravinteiden voimalla. Kilpailuraati kiitti erityisesti taloyhtiön hyvin organisoitua kompostinhoitoa. Kiinteistön 12 kompostinhoitajaa hoitavat komposteja kukin kuukauden ajan.

Pientalosarjan voittaja oli puolestaan Lotte Tarkka perheineen Käpylästä. Heidän omakotitalollaan on iso puuvaltainen tontti, jonka istutuksiin saadaan multaa hyvin toimivasta kompostointinurkkauksesta. Arkkitehtonisesti mielenkiintoisen ja ympäristöönsä hyvin sulautuvan kompostointinurkkauksen rakennusaineet on tuotu rakennustyömaiden jätelavoista (kuva 3).

Kuva: Jarmo Halmeenranta/Vaakatie 7

Kuva 2. Vaakatie 7:ssä biojätteet kompostoidaan kolmessa 600 l:n lämpökompostorissa

Kuva: Lotte Tarkka

Kuva 3 .Kompostointinurkkaus sulautuu hyvin ympäristöönsä

Kompostikisalla saatiin runsaasti hyviä esimerkkejä siitä, miten stadilaiset kompostoivat kiinteistöillään. Kompostoinnin syyt ovat lähinnä mullan saanti ja huoli ympäristöstä. Kompostikisa ei ollut mikään ”paras piha” -kilpailu, mutta kisalaisten pihat olivat yleensä todella hyvin hoidettuja ja kukoistavia. Kompostoinnilla on myös sosiaalinen vaikutus ja se lisää asukkaiden viihtymistä. Kerrostalosarjan voittajatalo on hyvä esimerkki tästä.

Kilpailun taso oli todella kova ja kilpailuraati ei tämän vuoksi halunnut laittaa muita komposteja paremmuusjärjestykseen, vaan päätyi palkitsemaan kaikki kilpailijat kunniakirjalla ja puutarha- tai luontokirjalla Kompostikisan päätöstapahtuma Komposiumi pidettiin 23.09.2003 Gardeniassa, Gardenia salissa. Ohjelmaan (liite 3) kuului sekä kutsuttuja luennoitsijoita että kilpailijoiden omien kompostien esittelyitä. Tärkeä ohjelmanumero oli palkintojen ja kunniakirjojen jako ja lopuksi nautittiin kahvia ja teetä kakun kera. Kuvassa 4 poseeraavat kaikki paikalla olleet taitavat kompostinhoitajat.

Kuva: Laura Vuori / YMK

Kuva 5. Kompostikisalaisia Komposiumissa 23,9

Kompostikisaan ja/tai komposiumiin osallistuneille lähetettiin kysely, jolla toisaalta tiedusteltiin kisaa, ja toisaalta yleensä kompostointitiedotusta koskevia mielipiteitä. Tulokset kyselystä käsitellään kohdassa 4.5 ja vastaukset kommentteineen on esitetty liitteessä 5.

4.2.Kompostointinäyttely

Projektisihteeri pystytti pienimuotoisen kompostointinäyttelyn Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen asiakaspalvelun näyttelytilaan toukokuun alussa. Näyttelyssä oli esillä muutama lämpökompostori, sisätilakompostori, matokomposti, mikroskooppi sekä kompostien hoidossa tarvittavia tarvikkeita. Näyttelyssä jaettiin myös erilaisia kompostointioppaita ja –esitteitä. Kompostointia ja kompostin hoitoa esiteltiin julisteilla (A2 kokoon tehdyt suurennukset Gardenian ja Kierrätyskeskuksen kompostointikalvoista).

Näyttelyn kävijöitä ei laskettu erikseen, mutta jaetun materiaalin perusteella (esim. noin 250 kpl YTV Jätehuollon Kompostin hoitajan opas ja noin 100 kpl Guide för kompostskötaren) näyttely oli suosittu ja tärkeä osa kevään kompostointivalistusta. Näyttelyn aikana tuli myös paljon yhteydenottoja sekä ympäristökeskuksen ympäristöneuvontaan, että projektisihteerille suoraan.

Kuva: Viveka Backström / YMK

Kuva 5. Näkymä kompostointinäyttelystä

Näyttely muutti 13.6.2003 Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen Kyläsaaren toimitiloihin ja vielä loppukesästä pariksi kuukaudeksi Kierrätyskeskuksen Espoon toimitiloihin. Näyttelyyn tutustuneita ei näissä erikseen laskettu, mutta arviolta 30 henkeä on päivittäin tutustunut näyttelyihin, joten mahdollisesti yli 3 000 henkeä tutustui näyttelyyn Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen tiloissa. (Petteri Petäjälehto, henk. koht. tiedonanto)

4.3. Kompostointikurssit

Keväällä järjestettiin kolme suomenkielistä ja yksi ruotsinkielinen kompostointikurssi. Kurssit olivat kahden tunnin pituisia ja pidettiin Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kokoustilassa Akvaariossa.

Suomenkielisiä kursseja veti Kirsi Tuominen Uudenmaan Martoista ja ruotsinkielistä kurssia projektisihteeri Viveka Backström. Gardenian ja Kierrätyskeskuksen kompostointikalvot käännettiin ruotsiksi kurssia varten. Kevään kurssien sisältö oli kompostoinnin yleisesittely, taajamakompostoinnin vaatimukset sekä kompostin oikea hoito.

Kevään suomenkielisiin kursseihin osallistui yhteensä 91 henkilöä ja ruotsinkieliseen 23. Ensimmäiseen kurssiin osallistui myös Helsingin Sanomien toimittaja, joka teki kompostoinnista näyttävän artikkelin, ja osaksi tämän johdosta seuraaviin kursseihin tuli hyvinkin paljon osallistujia (taulukko 1).

Syksyllä pidettiin yksi suomenkielinen kurssi jonka opettajana toimi Kirsi Tuominen ja tämän kurssin sisältö oli lähinnä puutarhajätteen oikeaoppinen kompostointi, sekä puutarhan syöstyöt. Kurssille osallistui 14 henkilöä.

Taulukko 1. Kompostointikurssien osallistujamäärät

<u>Päivämäärä</u>	<u>Osallistujat</u>
28.4	15
13.5	36
22.5	39
3.6	23
2.10	14

4.4. Muu tiedotus

Kompostoinnin www-sivut

Kompostoinnista löytyy varsin paljon tietoa internetin avulla. Projektin suunnitteluvaiheessa todettiin, että olisi aiheellista koota tietoa eri sivustoista myös ympäristökeskuksen www-sivuille. Projekti kuitenkin siirtyi koska kisan suunnittelu ja toteutus veivät koko työajan. Kisan kuluessa todettiin kuitenkin että www-sivut olisivat olleet kätevät tiedottaessa kisasta. Sivut ovat nyt työn alla ja tarkoituksena on linkittää muilla www-sivuilla olevaa oleellista, mielenkiintoista ja hauskaa tietoa kompostoinnista, sekä esittää kompostointikampanjan omaa materiaalia. Kompostointisivuja pitäisi hyödyntää heti mahdollisten tulevien kompostointikampanjoiden alussa.

Kompostointitiedotustilaisuudet

Kompostointikampanja osallistui neljään tilaisuuteen YTV:n tietoterassin kanssa. Projektisihteeri oli mukana neuvojana, ja neuvoi erityisesti kompostoinnista. Myös kesän muissa tietoterasseissa neuvojat opastivat kävijöitä kompostikisasta ja oli esillä esitteitä ja julisteita

Kompostointikampanja oli mukana seuraavilla tietoterasseilla:

- 27.4 Viikin kevätkauden avajaiset/Kompostikisan avajaiset
- 1.6 Mätäjokifestivaali
- 14.6 Herttoniemen rannan kyläjuhlat
- 31.8 Vartiokylän markkinat

Lisäksi kompostointikampanja osallistui Eko-Viikin Vadelmakallion kyläjuhliin 7.6.03, jossa kerrottiin viljelypalstoille sopivista kompostoreista ja tavanomaisten rikkaruohojen luonnonmukaisesta torjunnasta.

4.5. Palautekysely

Kompostikisaan ja/tai kisan päätöstilaisuuteen Komposiumiin 23.9 osallistuneiden kesken suoritettiin palautekysely, jolla haluttiin selvittää toisaalta mielipiteitä kompostikisasta tiedottamisen muotona ja toisaalta yleistä kompostointi -infon tarvetta. Kyselylomakkeita jaettiin yhteensä 38, mukaan liitettiin postimerkein varustettu vastauskuori. Vastanneiden kesken arvottiin 3 pikkulinnunpönttöä, vastausinnokkuuden lisäämiseksi. Vastauksia palautettiin 28 (vastausprosentti 68,4 %).

Kyselyn tulokset on esitetty lähemmin liitteessä 5.

Vastanneista suurin osa piti kisaa hauskana, innostavana ja jopa tarpeellisena. Suurin osa oli huomannut kisan joko alue- tai valtakunnallisesta lehdestä. Kisaa kannattaisi enemmistön mielestä järjestää uudelleen joko vuosittain tai joka toinen vuosi. Kompostointi-tiedotuksesta vastattiin mm., että moni kylläkin käyttää internetiä mm. ympäristötietojen etsinnässä, mutta että mieluisimmat tietojen hankkimistavat ovat artikkelit sanomalehdissä ja kodin lähipiirissä pidetyt kurssit ja neuvonta. Kysymyksiä oli runsaasti kommentoitu. Vastausten ja kommenttien avulla voidaan vastaisuudessa laatia yhä paremmin onnistuvat kompostointikampanjat. Ilahduttavaa olikin, että moni oli ehkä halukas toimimaan alueellaan ”kummikompostoijana”.

4.6. Kompostointikampanjan näkyminen viestimissä

Kompostointikampanja näkyi hyvin viestimissä, sekä kisan alkuaikoina, että kisan ratkaistua. Liitteessä 7 on epätäydellinen luettelo kisan esiintymisestä viestimissä. Liitteessä 8 on koottu tärkeimpiä lehtiartikkeleita kompostikisasta ja kampanjasta.

5. Johtopäätökset

5.1. Yleistä

Helsingissä järjestettiin vuonna 2003 jo kolmannen kerran erityisesti pienkiinteistöjen kiinteistökohtaisen kompostoinnin edistämiseksi Stadin kompostointikampanja.

Pääkaupunkiseutu kasvaa nykyään rajusti, ja pienkiinteistöjen osuus asuntokannasta on tulevaisuudessakin merkittävä. Noin 13 prosenttia helsinkiläisten asunnoista on pientaloja, ja naapurikuntien asuntokannasta pienkiinteistöjen prosenttiosuus on huomattavasti korkeampi (Espoossa ja Vantaalla noin 40 %, Kauniainen yli 50 %,) (Helsingin kaupunki 2000).

Biojätettä kerätään YTV:n alueella jätehuoltomääräysten mukaan kiinteistöistä joissa on vähintään 10 asuntoa. Tätä pienempien kiinteistöjen toivotaan hoitavansa biojätteet kompostoimalla, mutta nekin voivat tuki liittyä biojätteen keräilyyn. Biojätteen käsittely omassa kompostissa on varsinkin pienkiinteistöille ympäristön kannalta paras käsittelyvaihtoehto. Kompostoinnin yleisyys on kuitenkin kompostointi-ilmoitusten valossa hyvin alhainen (Helsingissä noin 8 % pientaloista), ja näin ollen kaatopaikoille joutuu edelleen suuria määriä biojätettä myös pientaloista.

5.2. Stadin kompostointikampanja III

Vuonna 2003 päätettiin toteuttaa Stadin kompostointikampanjaa tiedotus- ja asennekampanjana. Tärkein keino tähän oli leikkimielinen kompostikisa, jolla etsittiin Stadin parhaita kompostoivia kiinteistöjä. Muita toimintamuotoja olivat kompostointinäyttely, kompostointikurssit ja kompostointineuvonta.

Tämän vuoden kompostointikampanja oli erityisen onnistunut viestinnällisesti. Kompostikisa oli konseptina uusi ja kiinnosti ehkä sen vuoksi viestimiä. Kompostikisan avajaiset oli sopivasti puutarhakauden alussa. Kompostointinäyttely ja -kurssit olivat myös omiaan lisäämään kiinnostusta. Syksyllä kompostikisan ratkaistua saatiin myös runsaasti huomiota viestimissä, sekä sanomalehdissä että TV:ssä. Syksyllä oli kuitenkin havaittavissa, että kiinnostus itse kompostointiin oli paljon vähäisempää. Muutama puutarhalehti kävi kisan voittaneiden pihalla tekemässä juttuja valmiiksi ensi kevättä varten, kun lukijoiden kiinnostus asiaan oletettavasti on suurempi.

Keväällä olisimme voineet olla aktiivisempia ja tarjota valmiita artikkeleita paikallis- ja puutarhalehdille. Kompostoinnin aloittamisen kannalta kevät tuntuu edelleen olevan otollisinta aikaa, silloin myös komposteja myyvät liikkeet yleensä järjestävät omia tempauksiaan.

Kompostointinäyttely ja -luennot, kuten myös mukanaolo tietoterassilla, täydensivät hyvin kisaa kompostointineuvonnassa. Kurssien tulisi olla maksuttomia, ja suoritettuna palautetutkimuksen mukaan toivotaan mieluummin teema-aiheisia luentoja kuin aivan perusluentoja.

Kompostikisassa olisi ehkä pitänyt käyttää viestintätoimiston apua. On muistettavaa, että tiedotuskampanja joutuu kilpailemaan hyvin erilaisten viestien, niin kaupallisten kuten ei kaupallisten, kanssa. Viestin läpisaaminen ja kiinnostuksen ylläpitäminen olisi

myös ollut helpompaa jos kompostointikampanjalla olisi ollut omat www-sivut heti kampanjan alussa.

Kompostikisaan osallistui 25 kompostinhoitajaa tai –hoitoporukkaa, näistä 8 oli kerrostaloista, 16 pientaloista ja yksi päiväkotia. Kisan taso oli tosi korkea ja kilpailun kautta saatiin paljon hyviä esimerkkejä kompostoinnista taajamassa.

5.3. Kompostointi-ilmoitukset

Kuten edellisinä vuosina YTV Jätehuollolle tulleiden kompostointi-ilmoitusten määrää verrattiin kompostointikampanjan alussa ja loppupuolella (taulukko 2). Helsinkiin oli vuoden aikana. esim. pientalo-komposteja tullut 30 ,ja rivitalo-komposteja 7 lisää.

Taulukko 2.Voimassa olevat kompostointi-ilmoitukset Helsingissä

(Seija Koljonen, Novogroup Oy)

Talotyyppi	7.2.03	27.11.03
Pientalo	1261	1291
Rivitalo	305	312
Kerrostalo	199	201
Koulu	29	30
Päiväkotia	20	20
Muu	92	93
Yhteensä	1903	1945

Osa kompostointi-ilmoituksista on aikaisempien vuosien kampanjoissa varmasti johtunut siitä, että kohdealueiden jo kompostoivat taloudet ovat havainneet että kompostointi-ilmoitus on tekemättä. Tällä hetkellä ei ole varmaa kuvaa siitä kuinka paljon kompostoivia pientaloja Helsingissä on, tiedossa on ainoastaan kompostointi-ilmoituksen tehneet talot. Tulevassa kampanjassa pitäisi joillakin kohde-alueilla tehdä kyselytutkimus, jolla selvitetään kohde-alueiden kompostoivien kiinteistöjen todelliset määrät. Kompostointi-ilmoituksia on tehty niin vähän, että on perusteltua olettaa että kompostoivia kiinteistöjä on oleellisesti enemmän.

5.4. Kompostointikampanjan tulevaisuus

Kiinteistökohtainen kompostointi on edelleen hyvin tärkeä biojätteiden käsittelymuoto varsinkin pientaloille. Nykyään biojätteiden käsittely pientaloissa on puutteellista, ja on arvioitavissa, että ainakin 75 % pientaloista laittaa ainakin ruokajätteet sekajäteastiaan. Puutarhajätettä kompostoidaan paljon yleisemmin.

Vuodesta 2005 ei kaatopaikoille tulisi viedä sekajätettä, josta biojätettä ei ole eroteltu (Tarkistettu valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2005). Tämä asettaa vaatimuksia myös pientaloille. Pääkaupunkiseudulla asutus on osin hyvin pientalovaltaista vaihdellen noin 13 %:sta Helsingissä yli 50 %:iin Kauniaisissa. Stadin kompostointikampanja on viime vuosina ollut tärkein kompostointia edistävä kampanja pääkaupunkiseudulla, mutta se on periaatteessa rajoittunut Helsinkiin. Stadin kompostikisa osoittautui hyväksi tiedotusmuodoksi, joka sai yllättävänkin suuren huomion viestimissä. Tulevina vuosina kompostointikampanja pitäisi jatkaa edelleen, mutta luontevinta olisi ulottaa kampanja koko YTV-alueelle. Kisaan osallistuneiden kesken suoritettua kyselyn perusteella saatiin hyvin positiivinen palaute kompostointikisalle, joten tämä konsepti olisi hyvä toteuttaa myös tulevassa kampanjassa.

Käyttäytymiseen vaikuttavien tiedotus- ja asennekampanjoiden teho on rajallinen ellei niihin liitetä taloudellisia keppejä tai porkkanoita. Kompostointi pienkiinteistöissä on toistaiseksi ollut vapaaehtoista, eikä kompostoinnista ole saanut muuta taloudellista hyötyä kuin mahdollisuutta vähentää sekajätteen noutokertoja. Kompostointia voisi suosia esimerkiksi antamalla alennusta sekajätteen jätemaksuissa, jos kiinteistö hoitaa biojätteet itse kompostoimalla. Monessa kunnassa on tällainen hinnoittelu jätehuollossa (Suomen kuntaliitto 2003). Kompostointia voisi myös tukea antamalla taloudellista tukea kompostoreiden hankintaan, kuten YTV teki vuoden 1998 vuokrauskampanjassa. Tällä kampanjalla saatiin koko YTV-alueelle 1 600 uutta kompostia, joista Helsinkiin 600 (Heinonen 2001).

Tiedotuksen tulisi myös olla jatkuvaa, ja erityisesti alkukevät on otollista tiedottamisen aikaa YTV uusii parhaillaan kompostointioppaansa ja tähänkin liittyen olisi tärkeää ylläpitää kompostointikampanjaa. Stadin kompostointikampanjaan osallistui Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen lisäksi YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia. Tämä kokoonpano oli hyvin onnistunut ja toimiva. Jos kampanja laajennettaisiin myös muihin YTV alueen kuntiin, tulisi myös näiden kuntien ympäristöviranomaisia saada mukaan projektin ohjaukseen. Projektin toteutus edellyttää myös asiantuntevaa, mielellään vakinaista henkilökuntaa, johon tehtävään YTV voisi osoittaa resursseja alueen kuntien yhteiskäyttöön.

6. Lähteet.

Heinonen M 2001. [Stadin kompostikampanja. Vartioharjun ja Puistolan-Heikinlaakson alueilla vuonna 2001 toteutetun kompostikampanjan loppuraportti \(pdf\)](#). Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita 5/2001.

Helsingin kaupunki 2001. Tietoja Helsingin asuntokannasta 2000, Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisuja 2001:29.

Helsingin kaupunki 2003. Helsingin kestävä kehityksen toimintaohjelma. Helsingin kaupunginkanslian julkaisusarja A 8/2003

Noras T Stadin kompostikampanja II. Töyrynummen ja Marttilan-Reimarilan alueilla vuonna 2002 toteutetun kompostikampanjan loppuraportti. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita 5/2002.

Suomen Kuntaliitto 2002. Tietoja kuntien jätehuollosta. Kysely 2002. Uppgifter om kommunernas avfallshantering. Förfrågan 2002.

Ympäristöministeriö 2002. Tarkistettu valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2005. Viitattu 1.12.03. Saatavissa <http://www.ymparisto.fi/ympsuo/jate/valtak/tjs2005.pdf>

Ympäristöministeriö 2003. Biojätestrategiatyöryhmän ehdotus kansalliseksi biojätestrategiaksi (verkkodokumentti), Viitattu 1.12.03 Saatavissa <http://www.ymparisto.fi/ympsuo/jate/biostrat/biostra254.pdf>

LIITTEET

Liite 1	Projektisuunnitelma
Liite 2	Kampanjan talous
Liite 3	Kompostointikampanjan tiedotteita
Liite 4	Stadin kompostikisan osallistujat
Liite 5	Palautekysely
Liite 6	Kertomuksia kompostoinnista
Liite 7	Kompostointikampanja viestimissä
Liite 8	Lehtileikkeitä

LIITE 1

Projektisuunnitelma

STADIN KOMPOSTIKAMPANJA III

Yleistä

Stadin kompostointikampanjalla pyritään lisäämään erityisesti pienkiinteistöjen omatoimista kompostointia (alle 10 asuntojen kiinteistöt). Tiedotusta suunnitellaan kuitenkin siten että se soveltuu myös isommille kiinteistöille, sekä yrityksille, kouluille ym. Projekti on vuosina 2001 ja 2002 toteutettu joidenkin pientalovaltaisten alueiden täsmätiedotuksena.

Vuonna 2003 keskitytään yleisen tiedottamiseen kompostoinnista. Tavoitteina on kehittää tietopaketit kiinteistökohtaisen kompostoinnin edistämiseksi asukkaille sekä pienkiinteistöjen isännöitsijöille. Keinot tähän ovat mm. Gardeniassa järjestettävät kompostointikurssit ja puutarhapäivät, messuihin ja kaupunkifestivaaleihin osallistuminen , kompostointiaiheet www-sivut, stadin paras kompostoija-kisa sekä kompostointiaiheisia kirjoituksia lehdissä.

Projektiin osallistuvat tahot

Helsingin kaupungin ympäristökeskus Camilla v. Bonsdorff, Jari Viinanen ja Viveka Backström
Helsingin kaupunginkanslia (Viikki projekti) Heikki Rinne
YTV Seppo Kajaste

Helsinki-Gardenia Satu Oikarainen

Uudenmaan Martat Kirsi Tuominen

Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Tuovi Kurttio (Minna Partio)

Lisäksi yhteistyökumppaneita esim. Helsingin kaupunginosayhdistysten liitto, Omakotiliitto, Helsingin Ympäristönsuojeluyhdistys ja Natur och Miljö.

Viveka Backström toimii projektin päätoimisena työntekijänä, työsuhte tällä hetkellä 10.5.03 asti.

Projektille on varattu rahaa 2000 € Helsingin ympäristökeskuksen projektirahoitus (71425)

Aikataulu: maaliskuu- lokakuu 2003 (katso alhaalla)

Toteutus

1. Viikki (vastuuhenkilöt Viveka Backström, Heikki Rinne, Satu Oikarainen)

Viveka on tehnyt Viikin alueen alkukartoituksen (Viikin Biot). Viikin Eko-alueella toimii tällä hetkellä biojätteen keräys varsin kattavasti. Eko-alueella on muutama paritaloa , osa vielä rakenteilla, jotka jäävät YTV biojätekeräyksen ulkopuolelle. Gardeniassa on kompostori, mutta (23.1.03)se ei vielä ollut käytössä.

- **Gardenian** kompostori otetaan käyttöön (puutarhuri on lupautunut hoitajaksi). Mahdollisesti on tarpeen hankkia toinen kompostori kun ensimmäinen täyttyy. Kompostoreita on tarkoitus käyttää mallikomposteina Gardeniassa järjestettävillä kursseilla ja näyttelyissä. Osallistutaan Gardeniassa järjestettäviin puutarha-/pihatapahtumiin

- **EKO-Viikin pieniin taloyhtiöihin** kampanjoidaan kompostoinnista esittein ja henkilökohtaisesti .
- **Eko-alueen kouluihin ja päiväkoteihin** yritetään saada kompostorit. Alueelle valmistuu syksyllä **Eko-Norssi** , joka on noin.1000 oppilaan koulu.
- Osallistutaan **Viikki-seuran** viljelypalsta-tapahtumiin,(Viikki-juhlat 25.5.03) jossa voi myös yleisemmin kampanjoida kompostoinnin puolesta. Kompostointimateriaalia voi myös laittaa jakeluun asukastaloihin.
- Arvioidaan Eko-Viikin asukkaiden tyytyväisyys jätehuoltoratkaisuihin ja ratkaisujen ekologisuus (osaprojekti esim. gradutyöntekijälle)

2. Tapahtumat ja messut (vastuuhenkilöt Viveka Backström, Kirsi Tuominen, Tuovi Kurtio)

- Osallistutaan sopiviin **messuihin ja kaupunginosatapahtumiin**, Uudenmaan Martat ovat varanneet osaston **Puutarhamessuilla**.
- **Muita sopivia tapahtumia** ovat esim. Maailma Kylässä festivaali ,Käpylän kyläjuhlat, Mätäjokifestivaali ym.(liitteenä luettelo stadin kansanjuhlista). Parasta olisi jos paikalle saataisiin oikea kompostori, matokompostikin kelpaa kiinnostuksen herättäjänä. Tapahtumia varten laaditaan pieni Stadin komposti -esite, jossa kerrotaan taajamakompostoinnin pelisäännöistä, mistä saa lisätietoa, yhteyshenkilöistä ym.
- Tapahtumissa suoritetaan kysely kompostoinnista (esim muunneltu biovisa) jolla kerätään tietoa asukkaiden kompostointihalukkuudesta. Palkintona ympäristöaiheisia kirjoja.

3. Paras kompostoija-kilpailu (kaikki)

- Julkistetaan **Stadin paras kompostoija (komposti) kilpailu**. Julkistaminen huhtikuun lopussa Gardenian puutarhapäivillä. Kilpailuaika toukokuu– elokuu. Kilpailuun osallistuvat voivat lähettää kuvia ja työselostuksia, joista sitten valitaan parhaimmat, joihin palkintoraati käy tutustumassa. Palkintona maineen ja kunnian lisäksi hieno taimi tms. Kilpailu julkistetaan myös Helsinki tiedottaa -lehdessä, Alueuutisissa, Kotipuutarhalehdessä ym.

4. Tiedotus

a. Kompostoinnin www-sivut (Viveka Backström)

- Laaditaan kompostoinnin www-sivut YMK sivustoihin. Sivuilla olisi Stadin kompostikampanjan esittely, kompostointikisan sääntöjä ja satoa, kompostointivitsejä ym hauskaa. Kompostointikeskustelu ja kompostoritohtorin (kuka) vastauspalsta voisi myös piristää. Yksityiskohtaisemmat kompostinohjeet löytyvät esim YTV:n sivuilta, joihin laitetaan linkit. Sivut pyritään saamaan käyttövalmiiksi toukokuun alkuun mennessä.

b. Lehtikirjoitukset (Viveka + kaikki muut)

- Projektin aikana pyritään saamaan kompostointiaiheisia kirjoituksia erilaisiin lehtiin. kuten Helsinki tiedottaa, Alueuutiset, kaupunginosalehdet, YTV:n asiakaslehti, puutarha- ja omakotilehdet. YTV:n seuraavassa asiakaslehdessä (maaliskuu), on lyhyt projektiesittely. Tarkoituksena olisi paitsi esitellä pienkompostointia myös tuoda esiin vähän laajempi kuva siitä, miten pientaloasukas voi itse valinnoillaan vaikuttaa jätemääräänsä ja ympäristöönsä.

c. Muut tiedotusmateriaalit (Viveka + kaikki muut)

- Stadin kompostointi esite, diasarja, peli (?) tarvitaanko Kyselykaavake (biovisa)

5. Isännöitsijäkurssi (Seppo Kajaste, Jari Viinanen)

- Pienkerros- ja rivitalojen isännöitsijöille järjestetään kurssitusta pientalon jätehuollosta ja kompostoinnista. Tarkoitus olisi insinöörien kieltä puhumalla saada isännöitsijätkin kiinnostumaan jätteiden välttämisestä, kierrätyksestä ja kompostoinnista. Porkkanana voisi olla mahdollisuus säästää kustannuksissa, sekä teknisesti kiinnostavien kompostointiratkaisujen esittely. Kurssituksen järjestäjänä joko YMK tai YTV. Vuonna 2003 pyritään järjestämään ainakin yksi kurssi.

Projektin seuranta (Viveka Backström)

- Helsingin alueen kompostointiilmoitukset
- Yhteydenotot YMK:n Stadin komp.projekti neuvonta
- Kävijämäärät YMK :n ja YTV :n kompostointisivuilla
- Tuotettu materiaali

- Jaettu materiaali
- Osallistujamäärät eri tapahtumissa
- Kyselykaavake (biovisa) kompostoinnista
- Stadin kompostointikisan osallistujat

Stadin kompostointiprojektista 2003 laaditaan yhteenvetojulkaisu , jossa tulokset analysoidaan. .

Aikataulu

Helmi-huhtikuu

Materiaalin tuotto (esite, lehtijutut, www-sivut, diasarja(?))

Eko-Viikki (info pieniin taloyhtiöihin, koulujen ja päiväkotien kompostoinnit alulle, Gardenian komposti)

Stadin paras komposti -kisa (säännöt, kilpailuraati, käytännön järjestelyt)

Touko-syyskuu

Materiaalin tuotto jatkuu (www-sivujen ylläpito, lehtijutut)

Kompostointineuvontaa eri tapahtumissa

Stadin paras komposti-kisa (voittajan valinta ja palkitseminen syyskuu)

Eko-Viikin asukkaiden jätekysely (jos resursseja)

Syys- lokakuu

Isännöitsijäkurssi

Marras- joulukuu

Raportti

LIITE 2

Kompostointikampanjan kulut (€)

Projektsihteeri (työllistymisvaroin) noin 30 viikkoa

YMK: Budjetoitu 2000

Asiantuntijapalkkiot

Esitteen kuvitus ja taitto 270,00

KVTEL maksu/sairasvak 77,80

Tekstauspalvelu 100,00

447,80

Painatus- ja kopiointikustannukset

Offsetpaino Zobo 807,17

Jäljentämö Jokela 151,35

Raportin monistus 300,00

1258,52

Kompostikisan palkinnot

Kukkasipulit 61,31

Palkintolaatat 90,16

Kirjapalkinnot 237,38

Palautekyselyn palkinnot 24,00

412,85

Ravitsemuskustannukset

Palkintolautakunnan iltapala 154,02

Komposiumin tarjoilu 258,20

412,22

Muita kuluja

Kirjallisuus 57,85

Valokuvauspalvelut 35,52

93,37

Yhteensä

2624,76

Budjetoidun yli menevä osa tuli Vihreät Hotellit projektista.

Tähän lisäksi kopiointi-, tulostus-, puhelin- ja postituskuluja ym. yleisiä kuluja. Komposiumin pitopaikka Gardenia-salin vuokra meni YMK:n Gardenia-kiintiöstä Lahjoituksena saatiin Kierrätyskeskuksesta kompostien seosainesäkit ja Ympäristökeskuksesta osa palkintokirjoista

LIITE 3

Stadin kompostointikampanja III:n tiedotteita

6.5.2003

Viestimille

Biojämää ei pitäis miksaakaan kaatijämän kanssa

Stadin kompostointikampanja järjestetään Helsingissä jo kolmannen kerran. Tämänvuotinen kampanja innostaa omakotitaloja ja kerrostaloja pienkompostointiin. Biojätettä lajitellaan ja erilliskerätään pääkaupunkiseudulla tällä hetkellä yli kymmenen asunnon kiinteistöistä ja viedään kompostoitavaksi Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen. Pienkiinteistöt voivat hoitaa biojätteitään omatoimisesti kompostoimalla. Valitettavan harva on vielä kuitenkin ryhtynyt itse kompostoimaan.

Stadin kompostikisa (27.4. - 15.8.2003) vauhdittaa kampanjaa. Kompostikisassa haetaan talouksia ja taloyhtiöitä, joissa kompostointi on luonnollinen osa jätteenkäsittelyä ja joissa biojätteiden ravinteita käytetään esimerkiksi hyväksi. Kisaan toivotaan osallistuvan sekä kerrostalojen että pienikiinteistöjen. Lisätietoja kisasta ja "stadinkielinen" kompostointijuttu löytyvät netistä osoitteesta: http://www.hel.fi/ymk/Ajankohtaista/Stadin_kompostikisa.htm

Voittajat julkistetaan syyskuussa 2003.

Lisäksi kompostikampanja järjestää maksuttomia kompostointikursseja ja pienimuotoisen näyttelyn kompostoinnista.

Potkua ekotekoihin ympäristökeskuksesta

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksessa (Helsinginkatu 24, 1. krs) järjestetään toukokuussa kaksi kompostointikurssia. Kurssien vetäjänä toimii puutarhaneuvoja Kirsi Tuominen Uudenmaan Martoista. Kurssit ovat maksuttomia eikä niihin tarvitse ilmoittautua. Kurssit pidetään seuraavasti:

- * tiistaina 13.5.03 klo 18 - 20
- * torstaina 22.5.03 klo 18 - 20.

Lisäksi ympäristökeskuksen asiakaspalvelussa (Helsinginkatu 24, 1. krs) on esillä Kompostointinäyttely 5.5. - 13.6.2003. Näyttely on avoinna ma - pe klo 8.15 - 16.

Tervetuloa!

Lisätietoa kampanjasta, kursseista ja näyttelystä:

- * Viveka Backström, puh. 7312 2936, Helsingin ympäristökeskus, viveka.backstrom@hel.fi
- * Helsingin kaupungin ympäristökeskus, neuvonta, puh. 7312 2730

Stadin kompostikampanjan järjestävät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Uudenmaan Martat ry, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus ja Gardenia-Helsinki.

Triina Kiviniemi
tiedottaja
Helsingin kaupungin ympäristökeskus
PL 500 (Helsinginkatu 24)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
puh. (09) 7312 2612, 050 309 9920
fax (09) 7312 2605
triina.kiviniemi@hel.fi

Ravinteista sä saat lisäpotkuu kun lempaat ne blumsteri- tai rehupenkkiin

Kaatopaikan hapettomissa olosuhteissa biojätteet mätänevät. Tällöin niistä syntyy mm. metaania, joka on pahimpia kasvihuoneilmiötä vahvistavia kaasuja. EU:n ja myös Suomen kansallinen jätehuoltostrategia tähtäävät siihen, että biohajoavia jätteitä ei sijoitettaisi kaatopaikoille juuri lainkaan. Ympäristöä vähiten rasittava keino on erotella ja käsitellä jätteet jo syntypaikallaan. Näin vältetään myös kuljetusten ja käsittelylaitosten aiheuttama ympäristökuormitus. Kotikompostin kautta jätteiden sisältämät ravinteet tulevat lisäksi oman tontin hyödyksi.

Kompostointi stadissa vaatii omat sääntönsä. Tontit ovat pieniä ja naapurit lähellä. Siksi komposti pitää hoitaa hyvin, jottei synny ongelmia, kuten pahaa hajua. Helsingissä pitää ruokajätteiden kompostointiin käyttää jyrjänsuojattua ja lämpöeristettyä kompostoria. Kompostoreiden valmistajat ovat ilahduttavasti kehittäneet tuotteitaan tähän suuntaan. Markkinoilla on todella toimivia ja myös ulkonäöltään varsin kauniita kompostoreita. Mikään ei kuitenkaan estä rakentamasta kompostoriaan itse. Kompostointiin ei tarvita lupaa, mutta kompostoinnista pitää tehdä ilmoitus YTV Jätehuollolle.

Stadin kompostikisan päätöstilaisuus Gardeniassa 23.9.03

Julkaisuvapaa 23.9.03 klo 14

1(2)

Stadissa on monta taitavaa kompostojaa

Helsingissä on usean vuoden ajan kampanjoitu pienkompostoinnin edistämiseksi. Tänä vuonna kampanjaa vauhdittamaan järjestettiin Stadin kompostikisa 27.4 - 15.8. 2003 (http://www.hel.fi/ymk/Ajankohtaista/Stadin_kompostikisa.htm). Kisalla haluttiin löytää hyviä esimerkkejä kiinteistöistä, joissa kompostoinnin jaloa taitoa hallitaan stadissakin. Kisan järjestivät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia.

Pääkaupunkiseudulla biojätteitä hoidetaan pääsääntöisesti erilliskeräyksellä ja keskitetyllä kompostoinnilla kompostointilaitoksessa. Pientaloille omatoiminen kompostointi on kuitenkin suositeltavin vaihtoehto. Kiinteistökohtainen kompostointi saisi laajentua huomattavasti nykyisestä, koska nyt pienikiinteistöistä vain noin 10 % on ilmoittanut kompostoivansa.

Kompostikisaan tuli **25 ilmoitusta**, jotka kaikki omalla tavallaan olivat palkitsemisen arvoisia. Kisaan osallistui kahdeksan kerrostalokiinteistöä, 16 pientaloa ja yksi päiväkotia. Komposteja löytyy koko stadin alueelta: Kulosaaresta Jakomäkeen, Lauttasaaresta Vuosaareen ja lisäksi

yksi naapuristadista Vantaalta. Aivan ydinkeskustasta ei tullut kisaan osallistujia, mutta kylläkin Puu-Vallilasta ja Kumpulasta sekä Käpylästä, jossa kompostoinnilla on jo pitkät perinteet.

Kilpailuraatiin kuuluivat ympäristönsuojelupäällikkö Camilla v. Bonsdorff Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta, ympäristöpäällikkö Juha Uuksulainen YTV:stä, professori Mirja Salkinoja-Salonen Helsingin yliopistosta, hortonomi Pentti Alanko ja puutarhaneuvoja Kirsi Tuominen Uudenmaan Martoista.

Raati päätyi jakamaan ensimmäisen palkinnon kerrostalo- ja pientalosarjoissa kaikkein kirkkaimmin erottuville kilpailijoille. Muita kilpailijoita ei laitettu paremmuusjärjestykseen, mutta palkittiin kunniakirjalla.

Kerrostalosarjan voittaja oli **As Oy Vaakatie 7 Lassilasta**. Tässä 90 asunnon kiinteistössä on lähes kymmenen vuoden ajan kompostoitu muhevaksi mullaksi paitsi kotitalouksista tulevat biojätteet myös pihan puutarhajätteitä. Piha kukoistaa kauniina oman mullan voimalla. Kompostien hoito on tässä kiinteistössä järjestetty esimerkillisesti: 12 kompostinhoitajaa huolehtii kompostista kukin kuukauden kerrallaan. Pienkiinteistösarjan voitti puolestaan **Tarkan perhe Käpylästä**. Puuvaltaisella tontilla on hyvin toimiva kompostointinurkkaus lämpö- ja jälkiKomposteineen. Arkkitehtonisesti mielenkiintoisen kompostointiaitauksen materiaalit on haalittu rakennustyömaiden hylkylavoista ja näin jätteille on annettu uusi elämä.

Kompostikisan perusteella stadilaisilla on yleensä kaksi pääsyytä kompostointiin: ympäristö ja ”mullan himo”. Monella kompostioijalla on juuret syvässä multavassa maassa, pienikin rivitalontontti muuttuu kompostin avulla lumotuksi puutarhaksi. Marjojen, omenoiden ja muiden hyötykasvien omavaraisuusaste on monella stadilaisilla hyvinkin korkea. Stadin kompostikisa ei ollut varsinaisesti ”Paras piha” - kilpailu, mutta yleensä kompostointiin liittyi myös harvinaisen hyvin hoidettu puutarha.

Huoli ympäristöstä motivoi eniten kompostioijia. Biojätettä ei anneta jätekuljetuksen vietäväksi kaatopaikalle kasvihuonekaasuja lisäämään. Kompostioimalla omalla tontilla välttää myös kuljetuksesta aiheutuvan ympäristökuormituksen. Biojätteitä ei edes ehkä koeta jätteiksi, vaan ahkerien kompostieliöiden ruokana. Nämä kiltit ”kotieläimet” taas puolestaan antavat muhevaa multaa puutarhan parhaaksi. Kyllä stadissakin siis pystyy elämään luonnonmukaisesti osana luonnon kiertokulkua.

Lisätietoja: ympäristönsuojelupäällikkö Camilla von Bonsdorff, Helsingin kaupungin ympäristökeskus, 09-7312 2680, camilla.v.bonsdorff@hel.fi ja projektisihteeri Viveka Backström, 09-7312 2936, GSM 0400-516240, viveka.backstrom@hel.fi

Viveka Backströmitä saatavana mm. seuraavaa **lisämateriaalia**:

Kompostioijat kertovat komposteistaan:

Kerrosmörgäriartisti
Eläkeukon kertomus
Eko-Viikin rakennusurakka
Kompostointia Käpylässä
Jakomäessä kompostoidaan
Kulosaarelaisen komposti

17.9.2003

Kutsu viestimille

Tervetuloa Stadin kompostikisan tulosten
julkistamistilaisuuteen, Komposiumiin
tiistaina 23.9.2003 klo 13-15

Paikka: Gardenia, Koetilantie 1, Viikki, 00790 Helsinki

(Puhelinluettelon karttasivu 53). Kulkuyhteydet: <http://www.gardenia-helsinki.fi>

Stadin kompostikisa pidettiin Helsingissä 27.4. – 15.8.2003. Sen järjestivät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Gardenia-Helsinki Oy ja Uudenmaan Martat ry. Kilpailun tavoitteena oli löytää ympärivuotisesti kompostoivia talouksia/taloyhtiöitä, joissa kompostointi toimii luonnollisena osana jätehuoltoa ja jotka hyödyntävät biojätteiden ravinteita esimerkillisesti.

Tilaisuuden ohjelma

- **Stadin kompostikisan idea ja tulokset**
ympäristönsuojelupäällikkö Camilla v.Bonsdorff,
Helsingin kaupungin ympäristökeskus
- **Komposti ravinteiden kierrättäjänä**
professori Mirja Salkinoja-Salonen, Helsingin yliopisto
- **Jätteen käsittelyn historiaa Helsingissä**
ympäristöpolitiikan lehtori Simo Laakkonen, Helsingin yliopisto
- **Stadin kompostikisan voittajien palkitseminen**
 - Voittajakompostien esittely
 - Kompostiloruja
 - Kahvi- ja teetarjoilu

Tiedustelut:

projektisihteeri Viveka Backström, Helsingin kaupungin ympäristökeskus,
puh. 7312 2936, viveka.backstrom@hel.fi

LIITE 4

Stadin kompostikisan osallistujat**Kerrostalosarja**

As OY Ekonomitalo, Lauttasaari

As Oy Jakomäentie 6, Jakomäki

As Oy Karviaismäenhaka, Malmi

As Oy Keuruuntie 3-13, Puu-Vallila

As Oy Kytösuontie 8, Kytösuonpolku 3 ja Kytösuonpolku 1, Pikku-Huopalahti

As Oy Pohjolankatu 43, Käpylä

As OY Siltatuomi, Siltamäki

AS Oy Vaakatie 7, Lassila

Pientalosarja

As Oy Helsingin Ahonlaita, Eko-Viikki

As Oy Hopeasalmentie 1, Kulosaari

As Oy Vannetie 22, Hakuninmaa

As OY Venemestarintie 23, Vuosaari

Irja-Liisa Ailio, Marjaniemi

Raija Hietanen, Tapanila

Juha Ikonen, Sepänmäki

Leila Kiuru, Hakuninmaa

Kirsti Lumiala, Kumpula

Antti Meskanen, Tapaninvainio

Pasi T. Mäkinen, Kumpula

Pirjo Paajanen, Puistola

Pyyhtiä, Vartiokylä

Lotte Tarkka, Käpylä

Marjatta Virtanen, Tapaninkylä

Päiväkoti

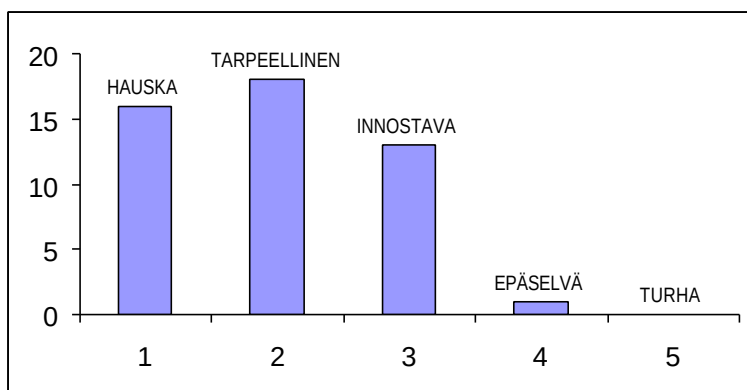
Harmokujan päiväkoti , Hakunila, Vantaa

LIITE 5

Kompostoinnin palautekysely, kompostikisan ja komposiumin osallistujille

Annettu 38 kyselykaavaketta, vastanneita 26 kpl vastausprosentti 68,4%

Mielestäni kisa oli

"Kompostointi on (pelkästään) tarpeellinen ja hyvä homma"

"Kisan kautta kompostointi ja kompostin hoitaminen alkoi kiinnostaa enemmän"

"Innostuin itse ja olen yrittänyt innostaa ystäviäni"

"Ja kuitenkin vain 25 osallistujaa"

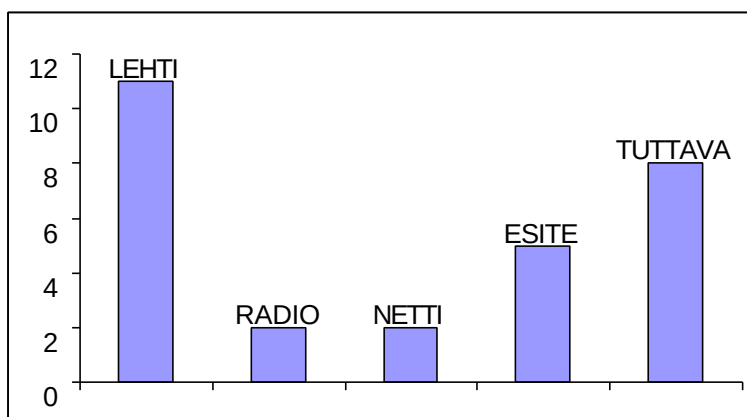
"Voi olla kannustava"

"Kisa hauska, tarpeellinen ja innostava ja komposiumi tosi innostava"

"Oli todella hauskaa osallistua kompostikisaan. Se ei ollut mikään vakava kisa, vaan aika erikoinen kisa kaupunkialueella"

"Kiitokset teille, että järjestitte ja näitte niin paljon vaivaa kisan ja komposiumin kanssa"

Sain tietoa kompostikisasta

"Paikallislehti"

"Sain tietoa työni puolesta, mielestäni kisa oli hyvin esillä"

"Helsingin Sanomat"

"Kadulla näin julisteen. Viimeisenä kilpailuun osallistumispäivänä löysin netistä tietoa lisää Helsingin kaupungin sivuilta"

"Alkutieto radiosta, sitten lehdestä ja nettisivuilta"

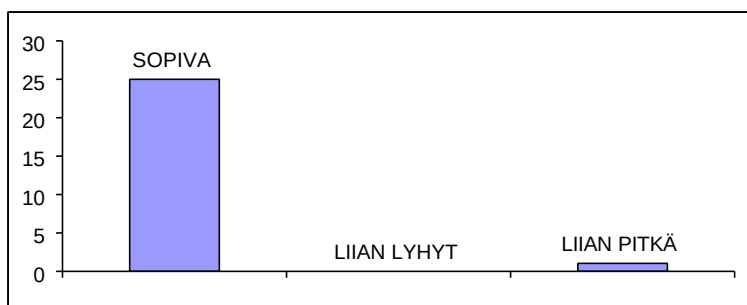
"Esitteet Kumpulan kylätilassa"

"Sanomalehdestä ,vaimo huomasi touko-kesäkuussa"

"Innostavampi tiedotus olisi ollut tarpeen"

"Kun näin ilmoituksen lehdestä, otin yhteyttä isännöitsijään ja päätettiin, että taloyhtiömme osallistuu kisaan"

Kisa aika oli mielestäni

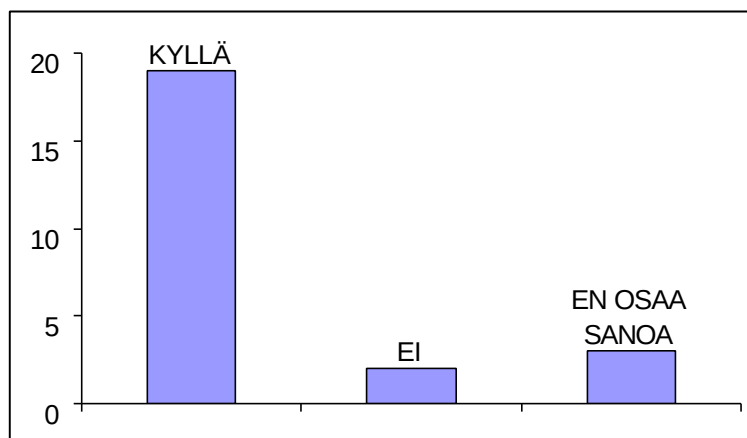

"Sopiva minulle, koska pääsin kilpailuun mukaan viime tipassa"

"Hieman liian pitkä"

"Ensi vuonna voisi kutsua 10 kärjessä talviseurantaan ja opastukseen"

Sain uutta tietoa osallistumalla kisaan ja/tai komposiumiin

"Kompostointiin liittyvät terveystarkastukset, erilaiset kompostointiratkaisut"

"Paljonkin, ja oma lajittelu vain lisääntyy"

"Lehtikompostin kerrostäyttö, lierojen ja änkrymatojen hyöty, homesienten mahdollinen terveyshaitta kun kompostia käännetään"

"Kompostointi on minulle elämänprojekti, joka on vasta alulla. Olen tosin jo kompostoinut viisitoista vuotta, koska se on luonnollista. Nyt vihdoinkin alan kouluttaa itseäni tässä asiassa"

"Vanhat tiedot kertautuivat"

"Sain tietoa kompostin koosta, laadusta ja tarkoituksesta luonnon kiertokulussa"

"Uutta tietoa sikäli, että kilpailun innoittamana olen ottanut itse jonkin verran selkoa asiasta"

"Komposiumissa hyviä alustuksia"

"Komposiumin historiikkikatsaus oli mielenkiintoinen"

"Palkintojen jakotilaisuudessa kylläkin uutta, mm. minut yllätti, että voittajat olivat osanneet hoitaa kompostoreitaan kylmän talven aikana"

"Komposiumissa opin paljon uutta esim. mikrobitoiminnasta, hauskaa kuulla myös kompostin ja tunkion historiasta"

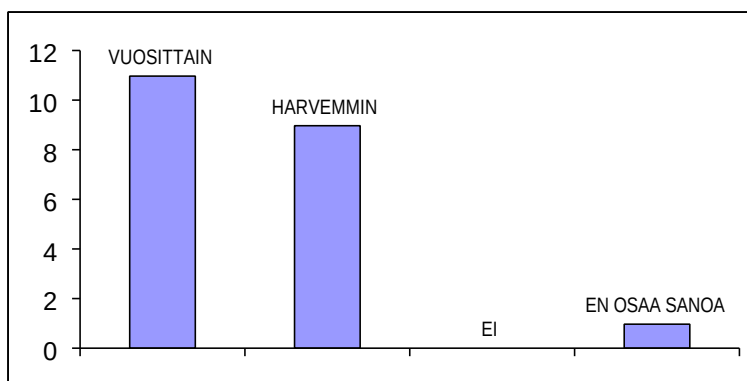
"En oikeastaan. Olen jo noin 10 vuotta hoitanut taloyhtiömme kompostia, olen jo oppinut kompostoinnista aika paljon"

"Monenlaista uutta tietoa"

"Mirja Salkinoja-Salosen kertomus kuivan kompostin kääntämisen vaarallisuudesta hengityselimille oli uutta"

"Oli hyvä, että komposiumi pidettiin niin hausalla tavalla ja ohjelmassa oli sekä asiaa että kevennystä. Mukavaa oli myös nähdä kerrostalovoittajat 10-uutisissa ja lehdessä. Sattui vielä kaveri asumaan ko. taloyhtiössä"

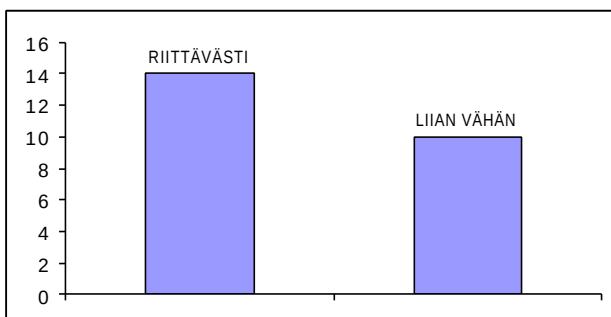
Kompostikisa pitäisi järjestää jatkossakin

"Vasta tämän kisan jälkeen osa porukasta uskaltaisi osallistua, ihmiset pelkäsi kilpailua"
 "Innostaa lisää puutarhatyöhön ja siisteyteen puutarhassa, jo ympäristön kannalta hyvä"
 "Pitäisi järjestää ainakin pari kertaa, paikallislehdet olisi saatava paremmin mukaan"
 "Ensi vuonna jos kisaa järjestetään pitäisi suunnitella asiasta tietoiskuja eri toimijoiden kanssa yhteistyössä"
 "Muutaman vuoden väliajoin olisi sopiva, ehkä jatkossa useampikin uskaltaisi mukaan"
 "Ehkä"
 "Esim. 2 vuoden välein, Itse emme osallistuisi seuraavan kerran, koska pitää antaa kaikille vuoronsa"

2. Kompostointitiedotus Helsingissä ja Pääkaupunkiseudulla

Kompostointitietoa löytyy mielestäni

"Kompostoijan opas (YTV) voisi olla kirjastoissa tms. Teemasivut jossa myös käyttäjät voivat vaihtaa kokemuksia ja jakaa neuvoja"
 "Kyllä sitä löytyy, jos viitsii etsiä"
 "Kompostoinnista löytyy hyvin tietoa internetistä, mutta itse haluan oppaita, normaalia kirjallisuutta"
 "Kompostointitietoutta löytyykin ehkä kylliksi, muttei riittävän helpolla"
 "Kokeneelle on ihan riittävästi tietoa miten lienee "vasta-alkajat"
 "Kompostoinnista löytyy tietoa, mutta tiedon löytäminen kiinni omasta aktiivisuudesta ja kiinnostuksesta asiaan"
 "Voisi olla lisää esitteitä kaupoissa, ravintoloissa, kirjastoissa ym. kompostin laittamisesta"
 "Hyvät esimerkit olisi saatava esille paremmin"
 "Riittävästi tietoa löytyy jos on oikein kiinnostunut asiasta. Mutta mielestäni tietoa on vaikeaa löytää jos vain miettii ryhtyykö kompostoimaan, eikä jaksa syvällisesti paneutua. Lisäksi moni ehkä ajattelee ettei kaupungissa voi kompostoida"
 "En oikein osaa vastata, olen perehtynyt kompostointiin muussa yhteydessä, joten minulla ei ole oikein tietoa pääkaupunkiseudulla tarjolla olevasta tiedotuksesta"
 "Jos on tarpeeksi kiinnostunut ja osaa hakea kylläkin löytää"

Millä tavalla olet nyt pääasiassa saanut tietoa kompostoinnista

"Kerrostalossa oli vetäjä. Esitteistä ja lehdistä"

"YTV:n nettisivut"

"Internet on aika hyvä ja helppo tapa etsiä tietoa tai sitten kirjasto"

"Lapsuuskodista vanhemmiltani+ omat vuosien mittaan saadut kokemukset"

"YTV:n kompostinhoitajan opas, se on hyvä"

"Kirjoista"

"Lehdistä, tuttavilta"

"Tuttavalta, sukulaisilta, kyselemällä"

"Kompostikisan innoittamana olen sukulaistädiltäni kysellyt ja saanut kompostitietoa. Tyhjensin ensimmäisen kerran lehtikompostini alkusyksystä ja hämmästyin kuinka hyvää tavaraa sieltä löytyi puutarhaani"

"Kirjoista, kompostilehdistä, jätehuoltomääräyksistä ja kokemuksesta"

"Internet, eri sivustot, lehtiartikkelit ja kirjallisuus, mm. YTV kompostiopas, ja ei vähiten asiantuntevilta naapureiltani"

"Ullan puutarha- ja viljelyvinkit"

"Kantapään kautta, eli itse kokeilemalla"

"YTV:N kompostinhoitajan opas, aiemmin perimätietona. Omakotiyhdistykselle järjestin luentoja ja olen työskennellyt YTV:llä"

"Lukemalla alan kirjallisuutta, olen ollut myös mukana tutkimusprojekteissa, itselläni 15 kokemusta laatikkokompostorista / 7 vuotta rumpukompostorista"

"Puutarhakirjallisuudesta ja alan lehdistä"

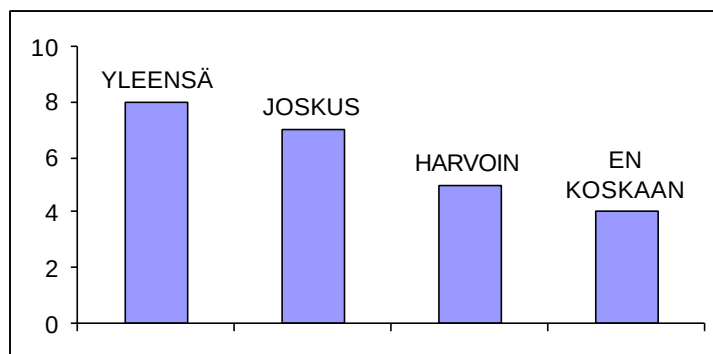
"Hyötykasvivyhdistyksen julkaisu Komposti, pienkompostojien tietolaari; Biolanin julkaisu Kompostointiopas, yleensä tietoa löytyy hyvin puutarha-alan kirjallisuudesta"

"Lehdistä ja naapureilta"

"Olen biologi, ja opintojen kautta olen tutustunut kompostointiprosessiin. YTV:n oppaista olen kerrannut asioita"

"Meidän perheessä on kompostointia harrastettu jo lapsuuskodeissa, joten se on aika tuttua. Lehtijutuista ja YTV:n esitteistä saa uusinta tietoa"

Käytätkö internetiä ympäristötietojen etsimiseen

"Olen kyllästynyt siihen, että aina sanotaan katso netistä. Osalla ihmisiä on internetti, mutta suurella osalla ei ole ainakaan kotona"

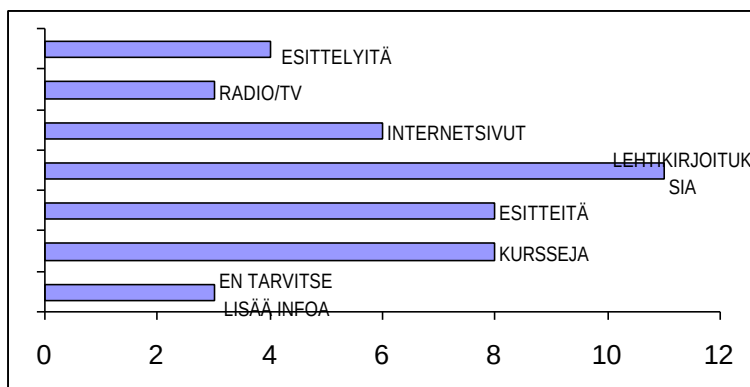
"Netissä voisi olla enemmän kompostoinnista"

"En toistaiseksi, ehkä pitäisi, taitaa olla aika paljon tarjolla"

"Ei ole omaa tietokonetta"

"Ei ole järkevää, että Helsinki ja muut kunnat, rustaavat omia kompostointisivuja, parempi sitten laittaa voimavarat YTV:n sivujen parantamiseen"

Minkälaista kompostointitietoa kaipaavat lähinnä

"Kaikkia yllämainittua sopivasti sekoitettuna" (1-6 eri tiedotustapaa)

"Kokemuseräistä tietoa"

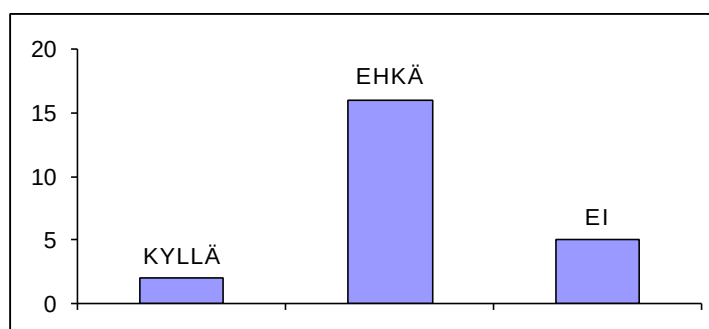
"Toivoisin kompostointidemonstraatioita erilaisten kompostien äärellä eri asuinalueilla"

"Puutarhamessuilla enemmän demoja"

"Esim. tämä kisa oli hyvin innostava"

"En välttämättä kaipaa mitään kompostoinnin yleiskursseja, mutta erilaiset tieto-iskut olisivat kiinnostavia. Tietoiskuja voisi olla esim. jäätymisen estäminen talvella, ja jäätyneen kompostin sulattaminen. Kaupallisista herätteistä ym. preparaateista voisi myös olla enemmän tietoa"

Olisitko halukas toimimaan alueellanne ” kummikompostoijana”

"Ehkä, mutta muut kompostoijat taloyhtiössämme ovat taitavampia"

"Kyllä mielelläni, haluaisin olla kehittämässä lehti/oksa/ruohovaltaista kompostointia, nytkin meidän taloyhtiöstämme menee 3 autokuormallista lehtiä/oksia vuodessa Ämmäsuolle ja samalla pihalle ostetaan multaa"

"Ehkä, riippuu työ- ja lastenhoitotilanteesta"

"En koska itselläni ei ole vielä tarpeeksi tietoa"

Omat kommentit kompostointiin liittyen

"Olen kompostointi-asiamies. Myös suurten 600 l ja yli kompostoreista pitäisi suorittaa testit. Lisäksi pitäisi olla kokeiluhankkeita, jossa testataan kompostoreiden pelaamista, tutkitaan kompostoinnin esteitä sekä kompostoinnin vaikutusta biojätteen saantiin."

"Ken pitää kunnan kompostia, häneltä kaikki jätemaksut pois, näin kompostointi lisääntyisi"

"Toivon että säännöllisesti järjestettäisiin kurseja eri alueilla kuntia. Toivon että kunnat olisivat yhteistyössä vapaaehtoisjärjestysten kanssa esim. omakotiyhdistykset, asukas-yhdistykset, kylätilat jne"

"Kompostointi tulisi kuulua lastentarhasta lähtien opetukseen"

"Kompostoinnin pitäisi yleistyä, kompostoiville kiinteistöille voisi antaa jätemaksuihin alennusta,

luontoa enemmän rasittavien pitäisi maksaa enemmän "

"Lisää kompostointitietoa ihmisille"

"Kompostorit ovat rautakaupoissa erittäin kalliita ja liian hienoja ,Hyvien ja halpojen kompostoreiden saanti helpommaksi"

"YTV:llä oli muutama vuosi sitten vuokrattavia kompostoreita, joita ajan kanssa sai lunastaa itselleen. Tällaisen olisin itsekkin halunnut, mutta suuren kysynnän vuoksi en saanut. Itse olisin halukas vuokraamaan kompostorin jos se on mahdollista. Kompostorin hankintahinta on sen verran korkea, että toistaiseksi minulla on vain lehtikomposti"

"Pitäisi löytää uusia henkilöitä kompostoijiksi, voisivat aloittaa puutarhajätteestä. Valitettavasti sitä kuskataan sekajätteen seassa suuria määriä kaatopaikalle"

"Enemmän informaatiota jotta saadaan kaikki mukaan"

"Siisti tyylikäs esim. 3 laatikon yhdistelmä, esi- ja jälkikompostointiin voisi helpottaa kompostointia pienillä tonteilla, voisivat olla ostettavia tai vuokrattavia"

"Kaatopaikkajätteen hinnoittelussa /tyhjennyksessä pitäisi huomioida ettei tule biojätettä, nykyään keräyslaatikot tyhjennetään ainakin kesällä väkisin liian usein"

"Tietoa kompostoinnista pitäisi saada laajalti levitettyä kaupungin alueella. Ehkä pitäisi hyviä tarpeeksi isoja lämpökompostoreita yrittää saada yhteistarjouksella kompostointia aloittaville (kerros)taloyhtiöille."

"Tiedotuskampanjat ovat ehkä tarpeen, mutta kaikista parhaimman tuloksen saadaan madaltamalla kompostoinnin kynnystä, esim. vuokraamalla kompostoreita"

"Hyviä lehtiuttuja kaipaisin enemmän, pitäisi olla yksinkertaisia ja selkeitä ohjeita.

Kompostointi on luonnollinen asia, mitä monet eivät vielä tiedä, vaan pitävät jollakin tavalla inhottavana ja vaikeana tehdä oikein"

LIITE 6

Kertomuksia kompostoinnista

SARI SARANTE

As Oy Helsingin Aholaita

Eko-Viikki

Alussa oli Viisi samanlaista perhettä. Asiat olivat järjestyksessä: asuntolainat maksettu, lapset kouluikäisiä, ensimmäiset lemmikkieläimet kuolleet vanhemmuuteen ja pari vuotta vanhat volkkarit joka pihassa. Aika kului rattoisasti, töissä käytiin ja vapaa-ajalla tapailtiin toisiamme milloin minkäkinlaisen illanvieton merkeissä.

Elämä taisi olla liian helppoa ja tasaista, sillä yhtäkkiä joku sai kuningasajatuksen: rakennetaan yhdessä ekorivitalo. Ihan keskenämme vaan, luottaen omiin voimiimme ja taitoihimme.. Ajatus virisi Helsingin kaupungin järjestämästä kilpailusta, jossa Viikin Latokartanossa sijaitsevasta "ekokylästä" jaettiin 5 vuokratonttia. Joukon idearikkaat verbaalivirtuoosit laativat erinomaisen hakemuksen ja niin meille myönnettiin tontti.

Lukija voi nyt eläytyä suunnittelu- ja rakennusvaiheen myötä- ja vastamäkiin miettimällä, minkälainen soppa voi syntyä viiden perheen kesken alkaen paperitöistä, ja päättyen viimeiseen lattiaistakiinnitykseen. Tempo oli nopea, rakentaminen alkoi toukokuussa ja jouluksi muutettiin.

Muutama haava ommeltiin, nilkkoja teippailtiin, yksi irronnut peukalo liitettiin takaisin paikoilleen, jokunen keuhkokuume ja verenpaine kriisi hoidettiin. Avioeroja tuli vain yksi ja väkivallan uhreilta vältyttiin.

Vihdoin tänä keväänä päästiin siihen vaiheeseen, että ehdimme järjestää jäteasiat kunnon ekoyhteisön malliin. Kompostoinnissa olemme noviiseja, mutta hyvin innokkaita sellaisia. Talousjätteille on hankittu kotimainen talvitoimiva kompostori ja puutarhajätteille on rakennettu oma kehikko, joka täydellisyys saavuttamiseksi on tervattu.

Näin alkuvaiheessa tuntuu ainoa vaikeus kompostin hoidossa olevan liika innokkuus, massaa käydään kääntämässä turhankin usein, aromeja haistellaan hartaasti kuin paremmankin punaviinin bukeeta. Nouseva höyry ja kompostin lämpö kohottavat hoitajien mielialaa. Uskomme vahvasti siihen, että ennen pitkää lukuisat istutuksemme saavat ravinteikasta

kompostimultaa allensa. Mikään takapakki tai vaikeus ei voi olla kovin suuri kun sitä vertaa niihin hankaluuksiin, jotka on jo voitettu tämän ekotalon rakentumisen aikana.

Ekoajattelu ulottuu meillä kaikille elämänaloille. Suosimme luomuruokaa, kasvatamme itse vihanneksia, harrastamme kierrätystä ja vältämme turhaa kulutusta. Näin tunnemme antavamme oman pienen panoksemme yhteisen hyvinvoinnin eteen.

KERROSSMÖRGARIARTISTI

Veikko Ailion suosituskirje vaimonsa kompostinhoidosta
Marjaniemi

Must mun siippaa vois sanoa nastaks friiduks, ja sit se on viäl varsinaine kompostifriikki. Meillon pitskul kuus erilaist kompostii, osa mun busaamia ja osa tsökattuja. Yhtä yritetään pitää hengiss läpi talven, et saatas safkan jävät sillonki hoidettuu oikeel taval reilaan.

Mä kehun tätä mun habaa kerrossmörgariartistiks, ku se duunaa noi kompostit sellai, ett se stikkaa ekaks botnelle jotai karkeet kamaa, niinku fedunhakkuulastui tai sit snadei pätkittyi oksii. Nii... ja sitt iha ekaks sinne kompostin botnelle panna sellaine reikii täytee porattu putki, jonka toine pää on kompostin ulkoreunas, ja toine keskel kompostii, mut litskisti reunanpäättä ylempänä. Tätä röörää pitki saadaa kompostin allekki ilmaa, mikä jeesaa jätteiden palamista. Sen botnessa koisaavan röörin päät kannattaa sulkee vaik kanaverkol, ettei se täytyis mullal ja ettei rotat, myyrät ja hiiret tuu budjaamaan siihe.

No sen karkeemman roinan päälle se paiskaa sitte vaikk kymmene senttii silppurihaketta (me skaffattii silppuri jo vuosii sitten ja silputaa kaikk semmoset oksat, mitä ei viittii kirveell tai skeglui ruveta pätkiin). Tää hake on tosi gutaa matskuu kompostin kiihdyttäjänä.

Seuraavaks se lataa vaikka kymmene senttii haravoitui lehtii tai leikattuu nurtsii, ja tällai se jatkaa kunnes kerrossmörgari on redi. Välil se tokkaa sekaan myös snadisti multaa ja tiätty vodaa kans, koska muute siihe kompostii pesii murkut.

Ne meidä kuus kompostii täyttyy kesällä vuoron perää ja vastaavasti sitte kypsyys mullaks aikanaa. Täll systeemil me ollaan saatu toista kubiikkii valmista multaa joka kesä, paitsi viime vuonna, ku Esteri oli lakossa, eli ei rengannu juur ollenkaan. Se on kummikki saletti, et ku vähä viittii duunata näit jiutsui ni spaaraaki iha mukavasti.

Meitsin osuus täss tsembalos on vaa se, ett mä käännän välil talikol näit kompostei, ni ne saa taas uutta forssii palamisee. Mä oon väsäny myös pari sihtii, ja niillä tää mun mainio haba sitte seuloo kompostist valmist multaa, kummst karkeutt kulloinki tarvita. Tost seulahommast tykkää klodditki, meill o kaks timoteinmittasta pojanpoikaa, jotka o innoll messis, ku isoäiti rupee seuloon multaa. Futiksest ne tykkää vieläki enemmän.

Stadissa, muttei snadissa 06.06.2003

Ailion Veksi

KOMPOSTOINTIA POHJOLANKADULLA

Lotte Tarkka

Käpylä

Nelihenkinen perheemme asuu Käpylässä 1930-luvun alussa rakennetussa hirsitalossa. Kaupungilta vuokrattua puutarhatonttia on Taivaskallion alueella, Onnenaukio-nimisen metsäalueen kupeessa 1200 neliometriä. Tontilla kasvaa nuorempien hedelmäpuiden lisäksi 10 vanhaa puuta: mäntyjä, koivuja, tammi ja kuusi. Metsäisää tunnelmaa lisäävät tonttimme rajoilla kasvavat 10 vanhaa suurta puuta. Olemme perustaneet tontille myös perenna- ja ruusuistutuksia, woodland-tyyppisiä siimespuutarhoja sekä yrttimaan. Kompostoivaa löytyy siis jo puutarhasta. Taloon muutettuumme tuntui itsestäänselvyydeltä aloittaa myös ruokajätteen ympärivuotinen kompostointi. Olemme mielestäni löytäneet ihanteellisen tavan minimoida taloudestamme poistuvan orgaanisen jätteen ja samalla maksimoimaan tuoksuva kompostimullan määrät.

Aineen elinkaari

Ruokakompostimme on Biolan ympärivuotinen 220-litrainen Pikakompostori. Kolme talveaan se on pysynyt sulana ja toiminnassa. Kovilla talvipakkasilla se tosin vaatii jatkuvaa ruokkimista ja joskus myös pissapotan lämpöä; tammikuussa 2003 lämpötila hipoi joululoman jäljiltä nollaa, mutta saatiin nousemaan lämpöpullojen avulla. Kuiviketta kompostorimme vaatii myös säännöllisesti: jos kuivittaminen laiminlyödään, alkaa haista. Näinkin on päässyt muutaman kerran käymään. Parhaimmillaan tuoksu on kuitenkin lämmin ja elävä, fermentoitu sikariaromi.

Ruokajätteet keräämme tiskipöydällä olevaan pieneen kannelliseen astiaan, jota tyhjennetään tarpeen mukaan kerran-pari päivässä. Roskikset eivät enää haise. Suhteemme ns. ruokajätteisiin on muuttunut. Ei ole jätettä, on vain ravintoa kotieläimillemme, joita on vaikuttava määrä: tuhansia, joskin pieniä eliöitä. Etenkin helposti sulaviin herkkuihin, banaani- ja perunakuoriin sekä kahvinporoihin on muodostunut suorastaan hellä suhde. Kun näen kyläillessäni näitä heitettävän roskiin, saan itseni vaivoin pidättäytymään dyykkauksesta. Oman taloutemme jätteistä kompostiin menevät kaikki ruokajätteet sekä keittiöstä peräisin olevat paperijätteet. Tämä kaikki mahtuu 220 litran kompostoriin, vaikka lisätilaa ajoittain kaipaisi.

Kasvukauden aikana lämpökompostoriin laitetaan myös kitketyt monivuotiset rikkaruohot. Kuivikkeina käytämme sekä kuivaa haravointijätettä että risuhaketta. Vaikka pihallamme on runsaasti puustoa, on hakkeesta ajoittain pulaa: hakkeella olisi pihassa niin monta muutakin käyttöä. Onneksi olen saanut haketta itselleni myös naapureiden risukasoja. Kuivikkeen ostaminen on mielestäni kompostoinnin idealle vieras. Kaupallista kuiviketta, ”hajunsyöjää” on ostettu kerran haisevan pattitilanteen ratkaisuksi. Raemaista orgaanista kompostiherätettä olen käyttänyt, jos kompostoituminen ja lämpötila ovat talvella heitelleet, ja massa ollut niin kostea, että potan antimia ei ole voinut käyttää.

Ruokakomposti jälkikypsytetään lehtikompostissa, jonka kypsymiskierto on puolitoista vuotta, syksyllä kerätty massiivinen lehtimassa kompostoituu ensimmäisen vuoden puukehikossa, jonne sitten lisätään sekä ruokakompostia että tarvittaessa pienen tyttärempme ureaa. Alkukesällä käännän kompostin. Toisen talvensa massa lepää peitettynä keossa, ja toisena keväänään se levitetään istutuksille. Koska pihallamme varisee paljon vaahteranlehtiä olen yrittänyt silputa niitä käsikäyttöisellä ruohonleikkurillamme: näin ne näyttävät ehtivän hajota tässä kierrossa. Alkuperttua lehtikompostille annan kanankakkarakkeilla.

Lehtikomposteja on kaksi. Toisen rakensin puusta ja toisen, Biolanin muovisen puutarhakompostorin sain äitini pihamaalta, jossa se lojui vuosia tyhjänä. Olen kokeillut myös laajamittaista avokompostointia pensaistojen juurialuilla, mutta paksut lehtimatot ovat tukahduttaneet pienten kevätukkien kasvun. Palautan lehdet pensaiden juurille vasta tiiviissä ja kypsässä muodossa, vaikka se vaatiikin ylimääräistä työtä. Esteettisistä syistä en kuitenkaan pidä tätä työtä turhana.

Huvimaja ja eliöiden akatemia

Oma urbaani ja bakteerikammoinen suhteeni orgaanisiin prosesseihin ja hajuihin on muuttunut: paha haju on merkki ongelmasta, joka voidaan ratkaista. Elävän aineen kiertokulun seuraaminen pienessä mittakaavassa on myös hyvä ympäristökasvatuksen ja maailmankuvan ainesta lapsillemme. He kunnioittavat kastematoja. Höyryävää kompostiamme on myös esitelty riemun ja inhon sekaisin huudoin stadilaisserkuille, joille kierrätys ei ole aistittava elämys vaan parhaimmillaankin vihreä keräyssäiliö kerrostalon pihalla. Aineen muuttuminen komposteissamme on myös antanut aihetta ihmiselämän ja muun olevaisen katoavaisuutta sekä energian olemusta koskeviin keskusteluihin.

Vaikka järkiperaisat ja ekologiset syyt varmasti motivoivat ryhtymistämme kompostoimaan, eivät ne tällä hetkellä tunnu päällimmäisiltä. Komposti on itsestäänselvyys. Sen merkitys ei tunnetasolla liity jätehuoltoon, ei edes yksin hyvään puutarhanhoitoon. Se on lämmin ja elävä keskus, ihme ja laboratorio, johon suhtaudumme kiinnostuksella ja kunnioituksella.

Omapohjaista jätehuoltoa on harrastettu tontillamme myös aiemmin. Puutarhamaamme on erilaisten historiallisten kerrostumien kyllästämää: sukupolvien soppaluut, teeastiat, talouslasi ja pienrauta eivät maata muokatessa lopu. Voin kuvitella, että niiden ympäriltä on aikoinaan hajonnut myös eloperäistä ainetta. Nykyinen kompostialueemme sijaitsee takapihan nurkassa alueella, jonne edelliset asukkaat olivat pinonneet ”kompostiksi” suuren kasan maalattua ja maalamatonta lautatavaraa, risuja, lehtiä ja romua. Tontin rajan taakse on perustettu myös suurraudan ”komposti”. Näillä erittelemättömillä kasoilla on vankka perinteensä myös tämän hetken puutarhaympäristössä, normaalisti ne sijoitetaan tontin haltijan näköpiiriin ulkopuolelle. Oman kompostialueemme pyrimme aitaamaan niin, että se ei rumentaisi naapureiden näköaloja ja samalla estäisi naapurikompostin näkyvyyden pihallemme.

Kompostialueemme, myös kierrätyskeskukseksi ja huvimajaksi kutsuttu aitaus (12 m²) on rakennettu lähiseudun jätelavoilta kerätystä kierrätyspuusta. Vain joitain tukirakenteita on ostettu. Myös puurakenteisen kompostikehikon rakenneaineet on dyykattu. Puurakenteiden muotoilussa näkyy amatöörin kädenjälki: rakenteet saattavat olla vinoja, mutta kestäviä. Tunnearvoa lisää tietoisuus siitä, että olen rakentanut tämän yksin, omin käsin. Kokonaisuutta leimaa pyrkimys johonkin, joka ylittää välttämättömyyden ja joskus jopa käytännöllisyyden. Seinämien yläreuna aaltoilee orgaanisesti, kompostikehikon järeitä rakenteita on kevennetty koristelistoilla. Lattia on katettu kivenveistämöiden jätelavoilta haetuilla hohtavilla kivilaatoilla, kattona kaartuvat nuorten vaahteroiden laakeat ja vanhan raidan riippuvat oksat. Kokonaisuutena kompostimme on osa sekä luonnon- että rakennettua ympäristöään. Muutama pieni puu on jätetty kasvamaan aitauksen sisäpuolelle; luonnonkivi, jota emme saaneet liikahduttaa toimii puutarhakalujen hyllynä. Väriykseltään komposti sulautuu tervattuun ja ikkunanpuitteeltaan tummanvihreään hirsitaloomme

Olen etuoikeutettu kaupunkikompostoiija: oman kompostini herra. Olen elänyt myös yhteisöissä, joiden yhteinen kompostointi ei toiminut, koska ”yhteinen” jäte ei ollut kenenkään omaa. Se jätettiin haisemaan jo keittiössä; itse kompostin haju oli sanoinkuvaamaton. Kompostointi on pitkäjänteistä ja vastuullista toimintaa. Laiminlyönneistä saa haisevaa palautetta. Minä kannan vastuun ilolla, koska palkkio on välitön. Materiaalisella tasolla saan multaa, jollaista ei rahalla saa. Sen levittäminen puutarhaan tuottaa sanoinkuvaamatonta mielihyvää, johon liittyy ripaus julkeaa lukeutumista osaksi luontoa: Olen tehnyt tämän itse! Minä ja kotieläimeni. Saan myös monin aistein todistaa jätteen muodonmuutosta arvoksi ja liian muuttuvan puhtaudeksi; kuollut ja turha virittäytyy uutta kasvua ja elämää kohti.

NIMIMERKKI ”ELÄKE-UKKO”
Vartiokylä

Meidän perheessä on aina lajiteltu, ja ekojätteet kompostoitu mitä minä muistan yli 70 vuotta. Nyt minulla on kaksi lämpökompostoria ja kolme avokompostia haravointijätteille.

En osta puolivalmisteita. Nautin itse tehdystä ruoasta. Kesäisin otan puutarhatuotteet ja kerään metsästä marjat, sienet ja ongin kalat, jotka säilyvät pakastaen. Polttavat jätteet poltan neljässä tulisijassa. Puut kerään roskalavoilta.

Sahauksesta tulevan purun sekoitan turpeeseen, ja tämä seos sopii kompostin seosaineeksi Oksahakkurilla silppuan risut ja vadelmanvarret. Valmiin kompostimullan käytän puutarhaan, sekä Niemenmäessä olevalle viljelypalstalleni.

Vadelman lehdet teehein, voikukanlehdet salaattiin, nokkoset lettuihin. Voikukista ja mustaherukanlehdistä teen kotiviiniä. Minulta yksin eläjänä tulee vain muovikassillinen kuukaudessa kaatopaikalle menevää jätettä.

Krister Kronlöf
As oy Hopasalmentie 1
Kulosaari

Kiinteistössä on neljä taloutta, yhteensä 9 henkilöä, ikärakenne 7:stä 70:een vuoteen. Takapihalla on avokompostointia harjoitettu kauan, mutta noin 11 vuotta sitten hankittiin ensimmäinen lämpökompostori ja saimme näin toiminnan ympärivuotiseksi. Kaikki ovat innolla mukana, ja allekirjoittanut toimii primus motorina kuten kuvasarjasta näkyy.

1. Kiinteistön toinen lämpökompostori hankittiin syksyllä 2002 Oulusta. Rakenne on erinomainen: ulkokuori tervattua puuta (esim. saranoiden vaihto/korjaaminen käy helposti tarpeen vaatiessa), lämpöeriste on 5 cm:n polypropeeni, joka ei vety ja tule raskaaksi kuten styrox. Lämpöeristyskyky on erinomaista luokkaa: kompostori ei jäähtynyt kertaakaan viime vuoden ennätyspakkasilla.

2. Kissanpuruja myöten kaikki talon maatuvat talousjätteet päätyvät kompostoriin.

3. Kompostori möyhitään talikolla vähintään kaksi kertaa viikossa. Tyhjennys tapahtuu keväisin ja syksyisin.

4. Puutarhasta kitketyt rikkaruohot, haravoidut lehdet ja muut puutarhajätteet viedään avokompostiin, joka käännetään 2-3 kertaa kesässä.

5. Tässä matkaavat loppuun kukkineet raunio-rohtoyrtit avokompostiin.

6. Näkymä avokompostiin.

7. Loppukesästä sihdataan avokomposti ennen lämpökompostorin tyhjentämistä.

8. Valmistaa on! Mustaa kultaa kukkapenkeihin, nurmikuolle, ruukuihin.

Lehtileikkeitä

kee skeldaa ei tarte roudaa kaattikselle, jos hogaa byggaan omaan haussiin tosi stal-
kompostin, mil voi finetää hyvät fiilikset ja jotain muuta kilffaa.

Bygataanko haussiin ihan ikkari komposti?

ANTTI KAURANNE
KILVA: IHTA SUPPERI

STADIN kerrostalojen ja pienkiinteistöjen asukkailla on julistettu ikioma kompostikisa. Kisaan osallistuminen ei edellytä hui-maa byrokratiaa, mutta vaatii ilmoituksen YTV:lle.

Elokuun puoliväliin jatkuvalla kilpailulla halutaan löytää ja palkita ne kiinteistöt,

joissa kompostointi toimii luontevana osana jätteenkäsittelyä, ja jotka myös hyödyntävät jätteiden sisältämiä ravinteita tonteillaan.

Kilpailuun voi osallistua itse tai ilmoittaa siihen tuttavansa. Voittajat julkistetaan syyskuussa 2003.

Palkintoraati kiinnittää huomiota mm. kompostin toimivuuteen ja hoitoon, kom-

postin hoitajien innokkuuteen sekä kompostin sopivuuteen ympäristöönsä.

Koska kisa on tarkoitettu stadilaisilla, on sillä erikoispiirteensä: stadin slangilla kirjoitettua kilpailuesitettä saa Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta, jonka osoite on Helsinginkatu 24. Lisäksi se löytyy nettiosoitteesta: www.hel.fi/ymk/ymkajk.html.

Kompostikisa vauhdittaa jätteenlajittelukampanjaa

Stadin kompostointikampanja järjestetään Helsingissä jo kolmannen kerran.

Tämänvuotinen kampanja innostaa omakotitaloja ja kerrostaloja pienkompostointiin. Biojätettä lajitellaan ja erilliskerätään pääkaupunkiseudulla tällä hetkellä yli kymmenen asunnon kiinteistöistä ja viedään kompostoitavaksi Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen. Pienkiinteistöt voivat hoitaa biojätteitään omatoimisesti kompostoimalla. Valitettavan harva on vielä kuitenkin ryhtynyt itse kompostoimaan.

Ympäristöä vähiten rasittava keino on erotella ja kiisellä jätteet jo syntypaikallaan.

Näin vältetään myös kuljetusten ja käsittelylaitosten aiheuttama ympäristökuormitus. Kotikompostin kautta jätteiden sisältämät ravinteet tulevat lisäksi oman tontin hyödyksi.

Kompostointi stadissa vaatii omat sääntönsä. Tontit ovat pieniä ja naapurit lähellä. Siksi komposti pitää hoitaa hyvin, jottei synny ongelmia, kuten pahaa hajua. Helsingissä pitää ruokajätteiden kompostointiin käyttää jyrjäsuojaattua ja lämpöeristettyä kompostoria. Kompostoreiden valmistajat ovat ilahduttavasti kehittäneet tuotteitaan tähän suuntaan. Markkinoilla on todella toimivia ja myös ulkonäöltään varsin kauniita kompostoreita. Mikään ei kuitenkaan estä rakentamasta kompostoriaan itse. Kompostointiin ei tarvita lupaa, mutta kompostoinnista pitää tehdä ilmoitus YTV Jätehuollolle.

Stadin kompostikisa

Stadin kompostikisa (27.4. - 15.8.2003) vauhdittaa kampanjaa.

Kompostikisassa haetaan talouksia ja taloyhtiöitä, joissa kompostointi on luonnollinen osa jätteenkäsittelyä ja joissa biojätteiden ravinteita käytetään esimerkiksi hyviksi. Kisaan toivotaan osallistuvan sekä kerrostalojen että pienkiinteistöjen. Lisätietoja kisasta ja "stadinkielen" kompostointijuttu löytyvät netistä osoitteesta www.hel.fi/ymk/ymkajk.html. Kisaan voi ilmoittautua postitse, puhelimitse tai sähköpostilla viveka.backstrom@hel.fi. Kaikki viimeistään 16.6 ilmoittautuneet saavat nopean vastaajan palkintona Seosainesäkin (40l) arvo 7 e. Voittajat julkistetaan syyskuussa 2003.

Stadin kompostikampanjan järjestävät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Uudenmaan Martat ry, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus ja Gardenia-Helsinki.

Stadilaisille oma kompostikisa

Stadin kerrostalojen ja pienkiinteistöjen asukkailla on julistettu ikioma kompostikisa.

Elokuun puoliväliin jatkuvalla kilvalla halutaan löytää ja palkita ne kiinteistöt, joissa kompostointi toimii luontevana osana jätteenkäsittelyä, ja jotka myös hyödyntävät jätteiden sisältämiä ravinteita tonteillaan.

Kompostikisan palkintoraatiin kuuluvat professori Mirja Salkinoja-Salonen Hel-

singin yliopistosta, hortonomi Pentti Alanko, ympäristöpäällikkö Juha Uuksulainen YTV:stä, puutarhanuvoja Kirsi Tuominen Uudenmaan Martoista sekä ympäristönsuojelupäällikkö Camilla von Bonsdorff Helsingin kaupungista.

Stadin slangilla kirjoitettua kilpailuesitettä saa Helsingin ympäristökeskuksesta, jonka osoite on Helsinginkatu 24. Lisäksi se löytyy nettiosoitteesta: www.hel.fi/ymk/ymkajk.html. (STT)

Helsingissä kompostikisa

Helsingissä innostetaan omakotitalojen ja kerrostalojen asukkaita pienkompostointiin erityisellä kampanjalla jo kolmannen kerran. Stadin kompostikisassa haetaan talouksia ja taloyhtiöitä, joissa kompostointi on luonnollinen osa jätteenkäsittelyä. Kisaan toivotaan mukaan sekä kerrostaloja että pienkiinteistöjä.

Biojätettä lajitellaan ja erilliskerätään pääkaupunkiseudulla tällä hetkellä yli kymmenen asunnon kiinteistöistä ja viedään kompostoitavaksi Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen. Pienkiinteistöt voivat hoitaa biojätteitään omatoimisesti kompostoimalla. (STT)

Kompostista voi puhua kuin rakkaasta ystävystä

11.13.5.2013

HEIKKI KOTILAINEN / HS

Komposti-
kurssilla
vaihetaan
viime hetken
hoitovinkit

Katri Kallionpää
HELSINGIN SANOMAT

► Haisevan jätteen muodonmuutos ravinteikkaaksi mul-
laksi on ilme, johon voi jäädä
koukkuun.

Helsingin kaupungin ympä-
ristökeskuksen järjestämällä
kompostikurssilla Helsingin-
kaadulla tuntee olevansa pi-
keminkin aissaan vihkiytty-
neiden kokouksessa kuin tavai-
lisella kurssilla.

Täällä kompostista puhutaan
kuin rakkaasta ystävystä.

Kuulijakunsa myötäisiä
Uudenmaan Marttojen kom-
postineuvoja Kirsi Tuomi-
sen tarinaa siitä, miten kom-
posti pidettiin hengessä joulun
pakkasissa, kun perhe oli pois-
sa. Naapuri kävi peittelemässä
kompostia vilillä ja lämmitti
siti kuumavesipulloilla.

Kompostin ihmeestä kertoo
Liisa Juselius Nurmijärveltä.
Hän työnsi viime keväänä leh-
tikompostinsa siemenperu-
nolta ja unohti ne sinne rutii-
kuvan kesän ajaksi. Syksyllä
hän löysi lehtien seasta kauniita,
putipuhaita perunsnippuja.

Käpyläläisen Omar Alin ai-
nos huoli on, että hänellä ei
vielä ole kompostia, jonne
työntää munankuoret – hie-
noksi murskaksi hienonnettu-
na tietenkin, jotta ne eivät jätä
multaan valkeita pilkkuja.

Pentti Viitala on puole-
staan tullut Lautasaaresta hake-
maan tietoa, jolla taivutella
ja kahdeksan huoneiston talo-
yhtiön perustamaan komposti.

Kompostineuvoja Kirsi Tuomi herättelee jälkikompostia
käpyläläisen omakotitalon pihalla Helsingissä.

”Biojätepöytä ei ole, ei edes
kompostia, johon kasata pui-
den ja pensaiden lehdet.”

Juseliusen, Viitalan ja Alin
kaltaisia on pääkaupunkiseu-
dulla yhä enemmän. YTV:lle
ilmoitetaan keskimäärin 140
uudesta ruokakompostorista
vuosittain. Nyt ruokajätelom-
posti on jo 5 100 kiinteistössä.
Käytännössä 65 000 asukasta
vie ruokajätteitään kompostiin.
Kerrostaloja on joukossa mel-
kein 300. Komposti on myös
60 koulussa ja yli 30 päiväko-

disissa.
Kompostin etuna on mm.
se, että se vähentää maksulli-
sen biojätteen määrää.

Kompostikurssilaiset vaihta-
vat kokemuksia erilaisista
myynnissä olevista komposta-
reista.

Valinnanvaraa on, hinnat
noin 400–600 euroa. Yhden
perheen talousjätteelle riittää
Tuomisen mukaan 150–400 lit-
ran kompostori, kerrostaloon
tai rivitaloon yksi tai useampi

TIETOKULMA Nerokkain komposti palkitaan!

► Helsingin kaupungin ympä-
ristökeskuksen kompostikilpai-
lussa etsitään kotitalouksien
ja taloyhtiöiden ympärivuotisia
komposteja. Kilpailulautakunta
arvioi kompostien toimivuutta
ja hoitoa, hoitajien innokkuu-
ta, kompostin sopivuutta
ympäristönsä, nerokkaita
kompostointiratkaisuja ja sitä,
miten hyvin ravinteita hyödyn-
netään.
► Ehdotukset ja lyhyet selo-
tukset kiinteistöstä, asukas-
määrästä, kompostista ja
kompostin hoidosta mielellään
kuvineen voi lähettää ympäris-

tökeskukselle elokuun 15.
päivään mennessä. Kuoreen
tunnus kompostointikampan-
ja. Voittajat julkistetaan syys-
kuussa 2003.

► Lisätietoja: Helsingin kau-
pungin ympäristökeskus,
asiakaspalvelu, puh. (09) 7312
2730, projektisihteeri Viveka
Backström (09) 7312 2936,
Helsingin kaupungin ympäris-
tökeskus, YTV:n jätehuollon
neuvonta (09) 1561 631 sekä
www.ytv.fi/jateh.

► Ruokajätelompostista pitää
tehdä ilmoitus YTV:lle, lehti-
kompostista ei.

500-litraisia. Kompostorin voi
töki myös tehdä palastimesta.

Kompostorin kasataan vuo-
roittellen ruuanjätteitä, kalan-
perkeitä, kissanhiekkaa jne, eli
”k kaikkea, mikä on joskus ollut
elävää”. Välillä laitetaan kuivik-
keeksi karkeampaa ainesta, pu-
rua, haketta tms.

Komposti alkaa toimia, kun
sen lämpötila nousee. Lämpene-
minen kestää muutaman
päivän, lämpövaihe muutamia
viikkoja ja jäähtymisen useita
kuukausia. Komposti on puoli-
valmistaa 6–8 viikossa. Jälki-
kypsennystä varten aines siir-
retään avokompostiin, joka
kannattaa peittää pressulla.

Puolikypsässä kompostissa
on niin paljon tyyppeä, että sitä
ei pidä sekoittaa maahan. Puo-
likypsää kompostia voi käyttää
katteena. Se on niin voimakas
lannoite, että syksyllä sitä ei
kannata laittaa puutarhoille,
Tuomi neuvoo.

Kompostin kypsyyttä voi
myös testata ottamalla multaa
lautaselle ja laittamalla siihen
vihanneskrassin tai rairuohon
siemeniä.

Jos siemenistä kasvaa krassia

tai ruohoa, multa on kypsää.
Jos siemenet eivät idä tai kas-
vusto kuolee, multa on raakaa.

Kurssilaiset vaihtavat mieli-
pitoista siitä, mitä kompostiin ei
kannata laittaa, jotkut laittavat
kompostiin myös pölynimurin
pusseja, toiset varovat niiden
sisältämiä mahdollista raskas-
metalleja.

Hyviä vinkkejä tulee kaste-
madoista ja niiden kasvattami-
sesta – kahvinporot ovat kuu-
lemma matojen paras kasvu-
alusta.

Tuomi kertoo mitä teh-
dä, jos komposti ruoksahtaa
ammoniakalta tai mädäntyneel-
tä: aina voi lisätä seosainetta ja
sekoittaa.

Ai että kompostiko haistai
pahalta?

Sitä eivät kurssilaiset usko
lainskaan.

► Helsingin kaupungin ympäris-
tökeskuksen maksuttomat kom-
postointikurssit 13. ja 22. touko-
kuuta kello 18–20 osoitteessa
Helsinginkatu 24. Saman osoi-
teen näyttelytiloissa kompostoin-
tinäyttely 13. kesäkuuta asti
arkisin kello 8.15–16.

METRO 249.03

Kompostointi vähensi jätekuluja viidenneksen

Kompostivastaava Kaija Korhonen (edessä) ja Salli Oravalainen iloitsevat kotitalonsa
käsienestyksestä. Lassilalaisessa kerrostalossa on ollut oma komposti jo kymmenen vuotta.

Stadin kompostikisan voitta-
jiksi suoriutuvat tänä vuon-
na 90 asunnon kerrostalo
Lassilan Vaakatiellä sekä
Tarkan perheen kotikompos-
ti Käpylässä.

Voittaneessa kerrostalossa

on kompostoitu kotitalouk-
sien biojätteitä ja pihan puu-
tarhajätteitä jo kymmenen
vuoden ajan. Talo on pysty-
nyt säästämään liki viiden-
neksen jätekuluissaan, kun
jäteastioita on vähennetty ja
tyhjennyskertoja harven-

nettu.

Pienikiinteistösarjan voit-
tajaa kisan raati kiitti mie-
lenkiintoisesta komposti-
nurkkauksesta. Sen aidan
materiaali on haalittu ra-
kennustyömaiden hylkylä-
voista.

(Metro)

Helsinki - info 26.10.03

Kompostikisa ratkesi

Stadin compostikisa on ratkennut. Kerrostalosarjan voittaja oli As Oy Vaakatie 7 Lassilasta. Pienkiinteistösarjan voitti käpyläinen Tarkan perhe.

Kompostikisaan tuli 25 ilmoittautumista, joista 8 oli kerrostalokiinteistöltä, 16 pientalolta ja yksi päiväkodilta. Raati jakoi ensimmäisen palkinnon kerrostalo- ja pientalokisaan. Muita kilpailijoita ei asetettu paremmuusjärjestykseen, mutta palkittiin kunniakirjalla.

Kerrostalosarjan voittaja on 90 asunnon kiinteistö, jossa on lähes 10 vuoden ajan kompostoitu mullaksi kotitalouksien biojätteet ja pihan puutarhajätettä. Pihaa hoidetaan oman mullan avulla. Komposteista vastaa asukkaista valitut 12 kompostinhoitajaa aina kukin kuukauden kerrallaan.

Pienkiinteistösarjan voittaneen Tarkan perheen tontilla on hyvin toimiva kompostointinurkkaus lämpö- ja jälkikompostineen. Arkkitehtonisesti mielenkiintoisen kompostointialueen materiaalit on löydetty rakennustyömaiden hylkylavoilta, joten jätteet ovat saaneet uuden elämän.

Kompostikisalla haluttiin löytää hyviä esimerkkejä kompostoivista kiinteistöistä. Kisan järjestivät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia.

• Lisätietoa kisasta löytyy ympäristökeskuksen nettisivuilta www.hel.fi/ymk/ymkajk.html -osoitteesta. www.ytv.fi/jateh/tyoty/kompos.html -osoitteesta löytyy tietoa kompostoinnista.

Alue-uutiset

27.9.03

Stadin compostikisa saatiin päätökseen Oma multa kullan kallis

– Komposti on kuin elio, se syö ja tuottaa lämpöä. Näin totesi professori Mirja Salkinoja-Salonen Helsingin yliopistosta Stadin compostikisan tulosten julkistamistilaisuudessa Viikin Gardeniasa.

JRIS OLAVINEN
OLIVA SATTI SUPPIS

Vuonna 2002 Stadin ympäristökeskus ja YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia.

Kompostikilpailuun osallistui 25 kompostoijaa aina päiväkodista omakotitaloihin ja kerrostalokiinteistöihin. Huoli ympäristöstä ja kompostoinnin tuotteesta saatava multa motivoivat eniten kisaan osallistuneita.

Voiton vei pientalokisassa käpyläinen Tarkan perhe, ja kerrostalokisassa eniten pisteitä keräsi As Oy

Lotta Tarkan uurasuus kompostoinnin parissa palkittiin.

Vaakatie 7 Lassilasta. Messinkilaitteiden lisäksi voittajat saivat kasvi- ja kunniakirjat.

Puutarhakouluun käynyt Lotta Tarkka rakensi kompostialueen itse rakennustyömaalta löytäneestä puutarhasta kolme vuotta sitten. Tarkka kertoo, että perheen säännöllisesti ruokittavalla ruokakompostorilla on seuranaan kaksi lehti-

kompostoria, jonne ruokakompostorin sisältö myöhemmin lapioidaan jälkikypsytään hajonneiden lehtien sekaan.

– Kompostointiharrastuksessa yhdistyvät mielekkästä itsekesä puutarhan hoitaminen ja toisaalta pyrkimys ekologisuuteen, Tarkka toteaa.

– Ja tuloksena on niin hyvää multaa, ettei sitä saa

mistään!

Kompostointi kannattaa

YTV:n laatusääntöön **Time** Tili kertoo, että YTV:n kattamalla alueella, Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa syntyy vuosittain kaikkiaan noin 100 000 tonnia biojätettä, josta lajiteltuna biojätteenä kulkeutuu noin 30 000 tonnia äm-mäsuon kompostointikseen.

YTV:n järjestämä biojätteen kertyminen ja ulotu kymmentä kotitaloutta pienempiin yksiköihin. Näitä patistellaankin aloittamaan itsenäinen kompostointi omalla tontillaan.

– Kun orgaanista jätettä joutuu kaatopaikan penkkaan, muodostuu haitallista kasvihuonekaasua, metaania, Tili muistuttaa.

Kompostimalla itse esimerkiksi taloyhtiö voi myös säästää muutamankin ravin, sillä jätteenkuljetuskustannukset vähenevät. Kaupan päälle saadaan vielä multaa omien käyttöön.

Kompostikisan kerrostalosarjan voittaja, taloyhtiö As Oy Vaakatie 7 on kompostoinut ja säästänyt kuljetuskuluissa jo vuosia. Ruokakompostorilla päästään tuhannen euron vuosikustannuksiin. Vaakatiellä vuorolain kaksitoista vastuuhenkilöä hoitaa kompostia kuukauden kerrallaan.

Kompostointi stadissa

■ Stadissa voi itsekin kompostoida kompostimalla itse saastat ympäristöä.

Biojätettä ei tarvitse roudata veles tontilta ja noista ravinteistakin sä saat lisäpotkun kun lempipaikalle blumsterit tai rehupenkkin. Kompostointi skulaa muuten yhtä hyvin tuollaisis buleis kerrostalos kun snadeis hausseis.

Kompostointi stadissa vaatii omat säännöt. Tontti on melko snadeja ja homma tarttee silks hoitaa staalisti ettei tuu mitku dunkkista ja mee naapurin kunes päähän lyönti skabaks.

Haussien talousjärjien kompostointiin tarvii jyrjäsuojuattu lämpöeristetty kompostori Alan buidusta-han sä voit tietenkä kiydä tsigamassa sopivaa ponttiä itelles, ja niistä mestoista löytyy varmaan sellainen pömpeli mikä sopii säy sävyn sun öögies värin, ja ainalan sä voit hei itte väsäät tollasen komposti lodjuu itelles.

Biojätettä ei pitäis muuten miksaa kaatopaikan kars-nist voi nimittän kaatikesel-tulla kaikenlaista hässäkkä, ninku esm just toi lörvee dunkkis ja kyl siin alkaa äkkäät kaikenkärvauset siimahinnat pörrää ja fogeli flyyaa. Noista mitänevisiä jämästä syntyy muuten nnn-metania, joka edistää just sitä paljon puhuttuun kasvi-luoneminiö.

Lupiahan sä et tähän diunin hirveesti tarvi mut sun tarttee kuteksi diunata ilmoitus YTV:lle. Ilmoitusta ei tarvit, jos sä kompostoit vaan puutarhajätettä.

Funsaa hei siä!

Tee sinäkin ympäristöneko, ja ryhdy kompostimaan!

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksessa Helsinginkatu 1 järjestetään tänä keväänä ilmainen kompostointikurssi.

Ma 28.4. klo 18-20 sekä kompostointinäyttely joka on avoinna 5.5.-13.6. Ti 13.5. klo 18-20 arkipäivinä klo 8.15-16. To 22.5. klo 18-20.

Stadin kompostointikisa

■ Kaikki kompostinhoitajat omakotitaloista kerrostaloihin voivat osallistua Stadin compostikisaan.

Kilpailuika 27.4.-15.8.-03. Kilpailuun voi ilmoittautua itse tai ilmoittaa naapurin/tuttavan (asianomaisen suostumuksella).

Kilpailun tavoitteena on löytää ympärivuotisesti kompostoivia talouksia/taloyhtiöitä, joissa kompostointi toimii luonnollisena osana jätehuoltoa ja jotka hyödyntävät biojätteen ravinteita esimerkiksi.

Valintakriteerit:

– kompostin toimisuus ja hoito

– kompostointi osana ravinteiden kiertoa kiinteistöllä

– kompostin hoitajien innokkuus

– kompostin sopivuus ympäristönsä

– nerokkaat kompostointitratkaisu

Tähdeti ehdotus ja lyhyt selostus kiinteistöstä, asukasmäärästä, kompostista ja kompostin hoidosta mielellään kuivineen. Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle/kompostointikampanja 15.8.

Kilpailualueutakuutaaon kuuluva: Ympäristönsuojelupäällikkö Camilla Bonndorf, Helsingin kaupunki, professori Mirja Salkinoja-Salonen, Helsingin Yliopisto, hortonomi Pentti Alanen, ympäristöpäällikkö Juhana Uksela, YTV, puutarhaneuvot Kirsi Tuominen, Uudenmaan Martat. Voittajat julkistetaan syyskuussa 2003.

Kalliolehti 18.5.03

LANSI-HELSINGIN UUTiset 1.10.03

Kompostikisan kerrostalo-sarjan voitto Lassilaan

Hu. Anni Laitinen

Asunto Oy Vaakatie 7:n asukkailla oli viime viikolla syytä juhlaan, kun kilpailu voitti Stadin kompostikisan kerrostalo-sarjan. Kompostikisalla haluttiin löytää esimerkkejä kiinteistöistä, joissa kompostointiasiat ovat hyvin hoidettuja. Kahdeksasta kilpailuun osallistuneesta kerrostalokiinteistöstä Vaakatie 7:n tapa toimii arvioitiin parhaimeksi.

– Meitä oli 10 vuotta sitten naisia koolla ja ajateltiin edistää ekologista ajattelua. Myös säästöjä miellettiin, koska kompostoinnilla sekajäte vähenee, Vaakatie 7:n ylikompostoinhoitaja Kaija Korhonen kertoo kompostoinnin aloittamisesta yhteisöllä.

Asukkailla tehtiin kysely kompostoinnista, minkä jälkeen hankittiin ensimmäinen kompostori vuonna 1994. Taloon muuttavat uudet asukkaat johdattelun kompostointiin alusta alkaen isänsä.

sijan jakamalla ohjeilla, minkä lisäksi lajittelupöytä on säilyvällä paikalla kompostialueella.

– Jotta kompostori toimii, sen lämpötilan tulee olla vähintään 50 astetta. Parhaillaan lämpö on noin 60–70 astetta. Lämpötilat merkitään tarkasti muistiin ruutuvihkoon nimikirjaimin kuitatuina, Korhonen kertoo.

Vaakatie 7:n kompostorinohitajat ovat pitäneet tarkasti kirjaa kompostoinnista, ja monta ruutuvihkoa on jo täytynyt. Jo kompostin perustettaessa täytyy Korhosen mukaan olla huolellinen pohjalle läpätään 10 senttiä huonontuvetta, sitten seosainetta ja päälle vielä vanhaa kompostia, jotta se saadaan toimimaan oikein.

Vaakatie 7:n kodikas piha kukoistaa edelleen, vaikka eletään syyskuun loppua.

– Meillä on kolme 600 litran kompostoria, ja jokaisesta saamme noin 400 litraa multaa istutuksiin. Kolmen kompostorin hoitami-

seen tarvitaan ainoastaan yhteistyötä, ja siitä tässä taloyhtiössä nauttii Korhonen kunnallisesta riittävä.

– Kompostorinohitajia on yhteensä 12. Alkuaikoina kompostoria hoitivat naiset, mutta nyt meillä on mukana myös seitsemän miestä. Varsinkin kylmiä aikoja tarvitaan miehistä voimaa jäykän kompostin sekoittamiseen, Korhonen toteaa.

Kompostorinohitajien toimenkuvan kuuluu kompostin sekoittaminen pohjan myöten kaksi kertaa viikossa. Sekoittamiseen käytetään kairaa ja tällökin. Myös seosainetta lisäminen kompostoriin sekä lämpötilojen mittaus kuuluvat tehtäviin.

Vaakatie 7:llä on kolmen kompostorin lisäksi jälkikompostori. Jälkikompostori sai kompostikisan radalla erityisnäyttökset, sillä se on varsinainen kiertyysaantien ilmentymä. Kompostori on nimittäin rakennettu entisistä ratapalkkeista. Jälkikompostoriin multaa on valmistettu leivittäviksi istutuksen ravinteeksi.

– Pihataloissa leivittämme yhdestä mullasta. Näin syksyllä laitamme tosin vähemmän, sillä kasvit ovat lepokaudella ja kompostimulta on todella valuaa, Korhonen sanoo.

Säästöjä ja perintöä seuraavalle sukupolvelle

Aivan kuten Vaakatie 7:n naiset kompostoinnista aloittaneen mielitivät, kompostoinnista on säästynyt yhteisiä varoja.

– Ne maksavat kyllä itsensä nopeasti takaisin. Meillä on poistettu kolme sekajätteenä, Korhonen mainitsee.

– Taloyhtiössämme on aika paljon lapsia. Lapsia kiinnostaa pihan hoito, ja he saavat varmasti myös kompostoinnista esimerkkiä omaan elämänsä. Korhonen sanoo. Lapsat kutsuvat pihalla usein puuhaileva Korhonen Tatu Vihterä ja tarjoavat apua esimerkiksi istutusten kastelella.

Vaakatie 7:ssä kompostointi jatkuu. Stadin kompostikisan voittajatoimiston koko talossa, kunnakirja ja -laatta löytyvät aikanaan paikkansa. Joku kompostorinohitajista ottaa kaksi kertaa viikossa kairan ja sekoittaa kompostin. Joka viikko kompostorinohitajat mittaavat lämpötilat ja merkitsevät ne ruutuvihkoon. Ja pihan istutukset kukoistavat jatkossakin oman mullan voimin yhtä kaukana kuin tänä syksynä.

Ylikompostorinohitaja Kaija Korhonen näyttää mallia kompostin sekoittamisesta.

Niklas Tahvanainen

Ängande myllarfabrik. Kretsloppet börjar i köket där bioavfallet sorteras i ett eget kärl och sedan deponeras i komposten bakom vedliden. Här har vi inte köpt mylla sedan år 1952, säger Hanna Kronlöf. I går fick de pris för sina komposter.

HUFVUDSTADSBLADET 24.9.03

Lassas och Kottby i topp

Bästa komposterna fick pris

teringen av en arbetslag på tolv personer som alla tar hand om komposten i en månads tid. Bolaget har en logbok där man varje vecka då komposteringen inte bara är nytt och nöje.

Daglig miljögräddning
– Kompostering är också en daglig miljögräddning. I Lassas vid Vägvägen 7 har bostadsbolaget med de 92 familjerna komposterat en stor del av hushållsavfallet i många år.

– Vi tjänar ungefär tusen euro varje år på komposteringen. Utöver pengarna har vi dessutom fått mylla som används i husbolagets egna planteringar, säger disponenten Jarmo Halme.

I husbolaget sköts komposteringen av en arbetslag på tolv personer som alla tar hand om komposten i en månads tid. Bolaget har en logbok där man varje vecka då komposteringen inte bara är nytt och nöje.

Huvudstadsens bästa kompostintresser bor antingen vid Vägvägen 7 i Lassas eller vid Pohjoislahti 60 i Kottby. Vid Vägvägen bor 92 familjer medan villan vid Pohjoislahti bebos av en familj med små barn.

RALF SUNDBERG

– Huset är byggt 1912 och här var det min mor som började med komposten. Hitt till oss kommer sopplätningen en gång varannan vecka och då bor det tre familjer i huset, säger Hanna Kronlöf när vi tittar närmare på hennes ryktande kompost.

Mylla har familjen Kronlöf inte behövt köpa sedan år 1952. All den mylla som behövs i potten hämtas från planteringsavdelningen.

– Kompostering är också en daglig miljögräddning. I Lassas vid Vägvägen 7 har bostadsbolaget med de 92 familjerna komposterat en stor del av hushållsavfallet i många år.

– Vi tjänar ungefär tusen euro varje år på komposteringen. Utöver pengarna har vi dessutom fått mylla som används i husbolagets egna planteringar, säger disponenten Jarmo Halme.

I husbolaget sköts komposteringen av en arbetslag på tolv personer som alla tar hand om komposten i en månads tid. Bolaget har en logbok där man varje vecka då komposteringen inte bara är nytt och nöje.

MAASEUDUN TULEVAISUUS 10.10.03

Stadilainen kompostoi multaa saadakseen ja ympäristön vuoksi

Stadilainen kompostoi yleensä kahdesta syystä, ne ovat ympäristö ja multa.

Huoli ympäristöstä motivoi eniten kompostoijia. Biojätettä ei anneta jätekuljetuksen vietäväksi kaatopaikalle kasvihuonekassuja lisäämään. Kompostoimalla omalla tontilla välttää myös kuljetuksesta aiheutuvan ympäristökuormituksen. Biojätteitä ei ehkä edes koeta jätteiksi, vaan ahkerien kompostieläiden ruuaksi. Nämä kiltit eläimet taas puolestaan antavat muhevaa

multaa puutarhan parhaaksi.

Kompostointi-innon syyt tulivat ilmi Stadin kompostikisassa. Kisan voittivat Asunto Oy Vaakatie 7 Lassilasta ja Tarkan perhe Käpylästä.

Vaakatie 90 asunnon kiinteistössä on lähes kymmenen vuoden ajan kompostoitu muhevaksi mullaksi sekä kotitalouksista tulevat biojätteet että pihan puutarhajätteet. Piha kukoistaa kauniina oman mullan voimalla. Tarkan puuvaltaisella tontilla on hyvin toimiva kompostointi-

nurkkaus lämpö- ja jälkikomposteineen. Arkkitehtonisesti mielenkiintoisen kompostointitaitauksen materiaalit on haalittu rakennustyömaiden hylkylävoista.

Kisa oli osa monivuotista kampanjaa, jolla vauhditetaan helsinkiläisiä kompostoimaan.

Kisan järjestivät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus, Uudenmaan martat ja Gardenia.

MT

HELSINGIN SANOMAT 24.9.03

Taloyhtiö saa kompostoimalla mullat omasta takaa

Stadin ensimmäiseen kompostikisaan osallistui 25 taloa

Marja Salmela
HELSINGIN SANOMAT

Seppo Hänninen tunkee soraä syvälle kompostistiaan nimeni. Salli Oravainen söyhi talikolla tummaa maa-ainetta toisen kompostorin ääressä. Kaija Korhonen mittaa kolmannen laatikon lämpötilaa.

"Me ollaan jäät kompostin oukkuihin, melkein rakastuttu siihen", tiimi nauruskelee Vaakatie 7:n jätehuoneen nurkalla Helsingin Lassilassa.

He ja kymmenkunta muuta äiti ja setä vihreää vastaavat, tä kerrostalon 160 asukkaan biojätteet muuttuvat muhevaksi mullaksi. Syksyisin pöntöihin kuljetetaan myös pihan uuden ja pensaiden lehtiä.

Kevät- ja syysaikaissa vihreäkalot levittävät mullan pihon salaisen, ruusupusien, tinnimärsänsäiden ja syysortensoiden ravinnoksi.

Stadin ensimmäisessä kompostikisassa Vaakatie tiimi ylsi kerrostalon sarjan voittajaksi. Helsingin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus, Uudenmaan martat ja Gardenia esivät kilpailulla kompostoinnin taidon hallitsevia kilpailijoita.

Kilpaan osallistui kahdeksan muuta 1-4 asuunalaista ja 16 pöytä-

loa. Kilpailijoita oli jakomästä Marjanimeen, Malinilta Vuosaareen, Vartiokylästä Kulosaareen.

Naiset aloittivat Vaakatie 7:ssä kompostipuhon lähes kymmenen vuotta sitten. Ensimmäisen talikolla höyrysi yksi laatikko. Sitten hankittiin toinen ja pian kolmaskin. Samalla tontista innostui myös talon miesväki. Nyt tiimin enemmistö on miehiä.

"Miesten panosta tarvitaan, koska talvella kompostin käynnissä pitäminen vaatii raskasta työtä. Joskus joutuu heilumaan myös rautakanki keuhassa, että jättyminen aadaan esitettyä", kompostin perustaja Kaija Korhonen kertoo.

Päämäärä talvina tiimi on hellinyt kompostia jopa kuumavesipulloilla.

Hoitovuorot jaetaan kerran vuodessa. Kukin huolehtii pöntöstä kuukauden kerrallaan ja merkitsee päiväkirjaan tarkasti, mikä lämpötila on kussakin pöntössä.

Kun jäte on muuttanut tumman ruskeaksi müssöksi, porukka siirtää sen jälkikompostorin pihan toiselle puolelle VR:n vanhoista ratapölyistä kootussa 3 000 litran aitaussessa siihen sekoitetaan sahan kutteripurua, jotta seos pysyy kuohkeana.

"Sekoitussuhteen opittiin kokemuksen kautta", paljastaa puusi perikäärillä Sammatista asti kuljettava Seppo Hänninen. "Vanhaa multaa jätetään aina pohjalle niin kuin leivän juuria taikinaan."

Jättekustannuksissa taloyhtiö

Mullan tuoksu leviää jälkikompostista Vaakatie 7:n pihalla Lassilassa. Sitä hoitavat Seppo Hänninen, Salli Oravainen ja Kaija Korhonen.

säästää joka vuosi viidenneksen. Rahassa se on satoja euroja.

"Voittamme myös siinä, että taloyhtiössä on hyvä yhteishenki. Puuhaajat palkitaan joka juhannus luomuviniä", kertoo isännöitsijä Jarmo Halmeenkari.

Omakotitalojen sarjan voitto meni Tarkan perheelle Käpylään. Heidän kompostinsa 12 neljän aitauskun on tehty kierrätysmateriaalista.

"Sen aitoileva muoto kuvaa organista prosessia", kertoo Lotte Tarkka.

Hän sanoo olevansa eruo-

teutettu kaupunkikompostoi-

ja. "Kannan vastuuni ilolla, koska palkkio on välinä. Saan multaa, jota rahalla ei saa. Sen levittäminen puutarhaan tuottaa sanojen kuvaamatonta mielihyvää: olen tehnyt tämän itse!"

KOMPOSTIKISA STADISSA

Helsingissä on usean vuoden ajan kampanjoitu pienkompostoinnin edistämiseksi. Nyt kampanjaa vauhdittamaan järjestettiin Stadin kompostikisa, jonka tulokset esiteltiin kauniissa Viikin Gardeniassa. Yksi kunniakirjan saaneista osallistujista oli Harmokujan pieni päiväkot.

Kompostikisalla haluttiin löytää hyviä esimerkkejä kiinteistöistä, joissa kompostoinnin taito hallitaan stadissakin. Kisan järjestivät Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV Jätehuolto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia.

Pääkaupunkiseudulla biojätteitä hoidetaan pääsääntöisesti erilliskeräyksellä ja keskitetyllä kompostoinnilla kompostointilaitoksessa. Pientaloille suositellaan omatoimista kompostointia. Kiinteistökohtainen kompostointi voisi laajentua huomattavasti nykyisestä, sillä nyt pienikiinteistöistä vain noin 10 % on ilmoittanut kompostoivansa.

Kompostikisaan osallistui kahdeksan kerrostalokiinteistöä, 16 pientaloa ja yksi päiväkot naapurikunnan puolelta. Kerrostalokisan voitti **As Oy Vaakatie 7** Lassilasta. Tässä 90:n asunnon kiinteistössä on kompostoitu jo lähes kymmenen vuotta biojätteet, mutta myös pihan puutarhajätteitä. Piha kukoistaakin oman mullan voimalla. Kompostien hoito on järjestetty esimerkillisesti: 12 kompostinhoitajaa huolehtii kompostista kukin kuukauden kerrallaan. Pienikiinteistösarjan voitti **Tarkan perhe** Käpylästä.

Vihreä lippu - päiväkot

Harmokujan päiväkot otti osaa kompostikisaan, vaikka toimiikin Vantaalla. Mukaan kilpailuun päiväkotia oli houkutellut mm. kompostikuorike, jota osallistujille oli luvassa. Normaalisti lapset nimittäin keräävät komposteissa tarvittavan kuorikkeen itse metsästä, kertoi LTO **Maria Veinola**.

Hän osallistui lasten kanssa palkintojen jakotilaisuuteen, joka pidettiin Viikin rehevässä Gardeniassa.

Harmokujan päiväkodissa on 21 lasta ja neljä aikuista. Tätä kerrostalon kellarikerroksessa toimivaa kunnallista päiväkotia voi täydestä syystä kutsua ekologiseksi. Se sai vuonna 2001 YTV:n Luonnonvarojen säästäjä -palkinnon. Saman palkinnon oli edellisenä vuonna saanut sairaalajätki HUS. Päiväkot on myös ainoa vantaalais-laitoksena saanut pysyvän käyttöoikeuden Suomen ympäristökasvatusseuran Vihreään lippuun. Se ei ole vähän se, sillä kriteerit ovat vaativat. Häm-

Pienestä pitäen kompostoimaan ja kantamaan vastuuta ympäristöstä! Harmokujan päiväkodin lapset vasemmalta oikealle: Stella, Saana, Miro, Suvi ja Kia.

mästyttävää ennen kaikkea on se, että lapset itse ovat ympäristöasioissa toimijoina. Mukana olleista Vihreä lippu -raatilaisista vain Stella, Kia ja Miro ovat eskareita eli aloittavat peruskoulunsa vuoden päästä. Saana ja Suvi ovat vasta viisivuotiaita!

Kompostoinnin lisäksi lapset tarkkailevat muutenkin luonnon kiertokulkua. Tänä syksynä esimerkiksi tutkitaan muutoksia, joita on tapahtunut metsässä kaksi vuotta sitten kaadettujen puiden havuissa. Varsinaista puutarhapalstaa ei kerrostalon pihassa ole, mutta silti lapset kasvattavat itse erilaisia vihanneksia. Taimikasvatuksen jälkeen tosin tarvitaan ope, jolla on oma kasvima.

Vastuukasvatuksen periaatteella toimivassa päiväkodissa tehdään paljon muutakin. Lapilla on mm. omat tiskivuorot ja kokkeikoulu. Perjantaisin on "konditoriapäivä", jolloin leivotaan. Syyskuun lopulla oli menossa kangaspuiden kokoaminen: tarkoitus oli aloittaa mattojen kutominen. Ja kuinka monessa päiväkodissa lapset itse keittävät myyntiin yhteensä 68 litraa laskiaisrokkia? Näin täällä tehtiin viime talvena.

Lisätietoja:
www.hel.fi/ymk/Ajankohtaista/Stadin_kompostikisa ja www.sykse.net

Teksti: Auli Puhakka

Gardenian juhlassa puhui mm. professori Mirja Salkinoja-Salonen, joka kuului kompostikisan palkintoraatiin.

"Lapset jaksivat seurata ihmisen kiinnostuneina hänen esitystään", kertoo Harmokujan päiväkodin eskarioppe ja ympäristökasvattaja Maria Veinola, joka on kuvassa edessä keskellä Miron vieressä.

Stadin kompostikilpailun voitot Lassilaan Käpylään

Kompostori ei ole vain jätekustannusten pienentämiseksi hankittu kapistus. Komposti tarjoaa etenkin kaupunkilaiselle mahdollisuuden seurata omien kierrätyksen prosessien urbanissa tilioissa.

Helsingissä otetaan vuoden ajan käyttöön pienkompositoitoinen edustusteollisuus. Tänä vuonna kampanja vaihduttuaan järjestetään Stadion-kompostiksella ajalla 27.4.-15.8. Kisailta laatuun löytyä hyviä esimerkkejä paikkakunnan kiertokäsitteistä, jossa kompositointi ratkoi haasteita.

Käsim jätiesivait Helsingin kaupungin ympäristökeskus, YTV jätehuolto, paikkapunkti-seudun Kierrätyskeskus, Uudenmaan Martat ja Gardenia. Kompostikäsien tuli 25 ilmeistä.

pääkaupunkiseudulla bio-
 jäätteen kasteleiden päästö-
 siestä entistää nykyisellä ja ke-
 siä kompostoitavilla
 teryillä kompostoitavilla
 Espoon lämmityksen kompos-
 tointilaitoksessa. Pientaloille
 suosittelun omatoimista kom-
 postoitusta. Kintesistokatuun
 kompostointi voisi laajen-
 taa huomattavasti nykyisestä,
 koska nyt pienkintesistöistä
 vain noin 10 prosenttia on
 lämmittämät kompostoitavissa
 biolaitteet.

3.4 Verifikation

Konttorilouksien järjestäminen kolmannes on biojätettä. Määrätyssään cloperälinäaines tuottaa metanua YTV:n alaisuuteen biokaasun erilliskäsittelyä ja kompostointia palautukseen. Vuonna 1994.

Pääkaupunkiseudun yleisen jättehuoltomääräysten mukaisesti biojätekrävy on pakollisesti katkissa pääkaupunkiseudun kiinteistöissä, joissa vähintään 10 asuinpaikkaa ja jos kiinteistöllä syntyy vähintään 10 kiloa viikossa biotietettä.

Vaakatie 7:ssä jo
10 vuoden perinne

Kaikki Stadion kompostissa osallistuneet olivat järkevien mielestä omalla tavallaan paljautemisen arvosta. Kisaan osallistui kahdeksan kerrasta lukijateistia, 16 pientalaa ja yksi olivalkot.

Kisaan osallistuneet kom-
postin jakeutuvat koko kau-
pungin alueelle. Abvan ydin-
keskuksista ei tullut kukaan
osallistujia, mutta kyläkin Pui-
vallilassa la Kumoulassa sekä

Kilpailun rutiiniksi jäi päätyä jalkapallomallin mukaan. Kilpailun rutiiniksi jäi päätyä jalkapallomallin mukaan. Kilpailun rutiiniksi jäi päätyä jalkapallomallin mukaan.

Seosaineena
käytetään

Sammattilaiselta
sahalta saatavaa
kuoriketta sekä
tarpeen mukaan
hajua vähentävää
seosainetta.

Kerrostalon asujan voittajia oli Asunto-osakeyhdytös Vaakatie 7 Lasallasta. Lassilla on pientalo-kaupunginosassa Pohjois-Haagan ja Kannusmäen välissä Keltä Tien

Yksityisesti multakasi patsiä kostoi-
nauksista tulevat biojätteet
myös paljon poutatujajärjitel-
tyihin, pensain ja isurukin kau-
siin. Jätteissä ympäristöä synny-
tyä ei ole, ja jätteistä epäilemättä run-
nasti.

Biojätteestä yli 90 % kompostiin

Taloyhtymö on kolme 600 litran Sepe-kompostori sekä 3000 litran pölkökompostori, joka on tehty talvella vanhoista VR:n ratapolkista. Biotekniikan osastolla on ollut jo useita vuorokautta jätteen viipyräprosessissa nauttien puuvuorosta. Seosainertä käsitellään kuumalla höyryllä ja seuran Sarmanitilaisella sahalta saarava kuordkerta sekä turpeen mukana hajot välttämättä seosainertä.

Taloyhtiön pinta kukoistaa kauniina oman muuttajan vaimon kanssa. Kompositin hoito on valaistuksen kirkkaudessa järkevä esimerkki: 12 kom-

postinbisestäjää huoletettiin kom-
postin moitteettomasta toi-
minnasta kukin kuukauden
kerrallaan. Kompostia on
kuohkeutettava ja tarkkaillava
niin kauan, kunnes

Vaakute 733 isännöivä Jarmo Hälmeenkari Suur-Heljoon Asuinkeuhkutehtästä Oy:stä sanoo, että yli 90 prosenttia asukkaista lajittelee biojätteenä kompostin. Vaakute 734 itsekin asuu Hälmeenkari-läkske, että kompostointi on ollut vakaana vuodesta noin 15 vuorokautta, mikä täydellisesti onnistunut.

[illegible]

saatossa pitkä penni. Biojätteen kompostointi säästää noin viidennes jätteen määrän. Kompostin käyttö jätteenkäsittelyssä säästää noin 160 asukkaan postiviesiä noin 160 asukkaan biojätteen määrän muuttamiseksi. Idea onnasta biojätteen

kompostoinnista lähti Hal-
mekarin mukaan liikkeelle
aktiivisesta naisryhmästä,
viberrintistä, joka suunnitteli
työryhmiä pihatuistuksiin. Nai-
set esittelivät asian taloyhtiön
hallitukselle, joka tarjoutui hoaa-
nneeseen.

Tarve saada hyvää
multaa

Pienkilometristänsarjan voitti puolustaan Tarkan nelihenkinen perhe Käpylässä. Puuvärisellä, noin 1200 neliön tontilla, noin hyvän toimiva kompostilla on hyvin toimiva kompostointirakkaus lämpö- ja jäähdytyskompostineen.

Vanhoista ratapolkuyistä väennetussa jälkikompostissa
lämpöer kvensvät valmllksi multaksi.

Maakatie 7:n kompostitouhussa alusta asti mukana ollut Kaija Korhonen pitää vuorollaan huolta kompostoreiden tolinnasta.

Vibrentikuma 35 Å?

